

Kommunstyrelsen

Plats och tid	Kommunkontoret i Östhammar, kl. 9.00-16.00.
Beslutande	Fabian Sjöberg (M), ordförande Jessica Kumlin (M) Måns Lorichs (SD) Eva Vonkavaara (SD), tjänstgörande ersättare Kristina Karl-Eriksdotter (BoA), tjänstgörande ersättare Erik Helén (KD), tjänstgörande ersättare Lisa Norén (S) Tomas Bendiksen (S) Ann-Charlotte Grehn (S), tjänstgörande ersättare Josefine Nilsson (C) Pernilla Grahm (V)
Övriga deltagande	Ej tjänstgörande ersättare: Pär-Olof Olsson (M), Niclas Bergström (M), Ulla Karkebo (SD), kl. 9-12 Sabina Ståhl (KD), Anna Frisk (S), Camilla Strandman (C) Insynsplats: Irmeli Bellander (L) kl. 9-15 Kommunfullmäktiges ordförande Lennart Owenius (M) Kommundirektör Peter Nyberg Kommunsekreterare Ania Lehtinen Stabschef Pauliina Lundberg
Justeringsdatum	Digital justering onsdagen den 4 juni 2025.
E-signering	Se protokollets sista sida. Paragrafer 81-117
Sekreterare	Ania Lehtinen
Ordförande	Fabian Sjöberg (M)
Justerande	Lisa Norén (S) och Jessica Kumlin (M)

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2025-06-03
Datum för anslags uppsättande	2025-06-05
Anslags nedtagande	2025-06-27
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kommunstyrelsen

Paragrafer

§ 81.	Val av justerare	4
§ 82.	Fastställande av föredragningslista	4
§ 83.	Information från Bygg- och miljönämnden	5
§ 84.	Information från IT-nämnden	6
§ 85.	Information från Hargs hamn AB	7
§ 86.	Information från Östhammar Vatten AB	8
§ 87.	Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2026	9
§ 88.	Driftbidrag för Östhammar Vatten AB	11
§ 89.	Informationsärende: Utredning om förpackningsinsamling närsorterat	14
§ 90.	Fastställande av budget 2026 och flerårsplan 2027-2028, drift- och investeringsbudget.....	15
§ 91.	Ekonomisk uppföljning samt mål och uppdragsuppföljning per april 2025 och helårsprognos 2025.....	17
§ 92.	Yttrande avseende granskning av upphandlingsprocessen	18
§ 93.	Revidering av taxa för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen	20
§ 94.	Riktlinje för kamerabevakning.....	22
§ 95.	Antagande av Vision för Östhammars kommun.....	23
§ 96.	Riktlinje för oljeskydd	25
§ 97.	Beslut om samråd för tematiskt tillägg för eldistribution och energiproduktion till översiktsplanen.....	27
§ 98.	Förtydligande av ändring av grafisk profil för Östhammars kommun	28
§ 99.	Remissvar Regional utvecklingsstrategi i Uppsala län (RUS).....	30
§ 100.	Remiss om fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter samt upphävande av tidigare beslut.....	33
§ 101.	Angående framtida användning av Karö våtmark	35
§ 102.	Försäljning av fastighet Öregrund 4:43, "Blomtorp".....	37
§ 103.	Svar på motion från Lisa Norén (S) gällande flaggning med regnbågsflaggan	38
§ 104.	Svar på motion från Lisa Norén (S) gällande lunch för pensionärer på våra äldreboenden.....	39
§ 105.	Svar på motion från Lisa Norén (S) om att inte sälja ut räddningstjänstens lokaler.....	40

Kommunstyrelsen

§ 106.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att Roslagens luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun	41
§ 107.	Svar på motion från Irmeli Bellander (L) om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck	42
§ 108.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2024	43
§ 109.	Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2024	44
§ 110.	Årsredovisning och revisionsberättelse Stiftelsen Östhammarshem 2024	45
§ 111.	Årsredovisning för Samordningsförbundet 2024.....	46
§ 112.	Delegationsbeslut	47
§ 113.	Anmälningssärenden från nämnder	50
§ 114.	Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.....	51
§ 115.	Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera	52
§ 116.	Information från kommunförvaltningen	53
§ 117.	Ändring av delegat avseende firmatecknare Östhammars kommun.....	54

Kommunstyrelsen

§ 81. Val av justerare

Beslut

Kommunstyrelsen väljer Lisa Norén (S) och Jessica Kumlin (M) att justera dagens protokoll.

§ 82. Fastställande av föredragningslista

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer föredragningslistan med följande tillkommande ärende:

- P. 37/ § 117 Ändring av delegat avseende firmatecknare Östhammars kommun

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

§ 83. Information från Bygg- och miljönämnden

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson informerar från verksamheten, bland annat om utvecklingsinsatser, personalfrågor och statistik.

Dnr KS-2025-1

§ 84. Information från IT-nämnden

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Förvaltningschef för IT-centrum Andreas Synning informerar från verksamheten, bland annat om pågående projekt och insatser.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1

§ 85. Information från Hargs hamn AB

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Peeter Nömm informerar från bolagets verksamhet, bland annat om tillväxtmässig stabilisering, fokus och resurser på affärsutveckling omvärldsbevakning för att möjliggöra tillväxt och framtida utveckling.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-1**§ 86. Information från Östhammar Vatten AB****Beslut**

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från verksamheten.

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

VD Lena Blad informerar från Östhammars Vatten AB samt Gästrike Vatten-koncernens verksamhet, bland annat om ny affärsplan 2025-2028, bokslut 2024 och åtgärder som pågår och planeras långsiktigt 3-15 år.

Dnr KS-2025-421**§ 87. Höjning av VA-taxans bruksavgift 2026****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att höja VA-taxans bruksavgift för Östhammars kommun från 1 januari 2026. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan.

I Östhammars kommun är antalet vattenverk och reningsverk många då kommunen består av flera tätorter och antalet kunder som ska dela på kostnaderna är relativt få. Kostnaderna för VA-verksamhetens drift i Östhammar ökar både på grund av inflation och höjda räntor, samt av stort behov av åtgärder för den dagliga VA-leveransen. Behovet av underhåll och uppgradering av nuvarande VA-system är stort, både utifrån ålder, status och nya myndighetskrav.

VA-verksamheten är i grunden avgiftsfinansierad och en höjning av taxan är nödvändig för att bibehålla balans mellan intäkter och kostnader i Östhammar Vatten AB.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utveckling i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund), täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun.

Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningstaxan för år 2026 med 9 % för att skapa balans med ökade kostnader och upprätthålla VA-leveransen. Under år 2027–2029 bedöms taxehöjningar i storleksordningen 3–7 % per år vara nödvändiga, för att tillsammans med driftsbidrag på ca 8–20 mnkr per år skapa balans med kostnaderna. Vattenförbrukningen för kommande år bedöms ligga i paritet med nuvarande volym. En ökad kostnadsnivå eller minskad försald mängd vatten kan dock påverka behovet av intäktsnivå.

Föreslagen intäktshöjning i Östhammar kommun på 9 % innebär en höjning av taxan med 92 kr per månad, (1 106 kr per år), för genomsnittsvillan i Östhammar.

Per lägenhet för flerfamiljshus (typhus B*) 68 kr per månad, (813 kr per år).

Förslaget innebär att fasta och rörliga parametrar i taxan i princip ökar procentuellt lika.

En liter vatten, inklusive fasta kostnader och avlopp, för den genomsnittliga villan i Östhammar ligger efter höjningen på nästan 16 öre, vilket är en ökning med 1,3 öre.

Genomsnittsvillan i Östhammar förbrukar cirka 85 kubikmeter vatten per år medan den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten använder en högre vattenförbrukning på 150 kubikmeter för villor (typhus A).

Typhus A innebär en ökning på 117 kr per månad vilket motsvarar 1 409 kr per år.

Kommunstyrelsen

*Enligt den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten. För flerfamiljshus är det svårare att definiera ett relevant genomsnittligt flerfamiljshus i Östhammar. Typhus B motsvarar 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 kubikmeter.

Beslutsunderlag

Bilaga - Brukningsavgifter 2026 Östhammar kommun

Underlag för höjning av VA-taxans brukningsavgift år 2026, Östhammars kommun
Protokoll från Östhammar Vatten AB styrelsemöte 2025-05-05 § 7.2

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Lena Blad föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

VD Gästrike Vatten Lena Blad

Vd-assistent Gästrike Vatten Helena Sjöholm

Ekonomichef, Gästrike Vatten (jonas.warn@gastrikevatten.se)Controller, Gästrike Vatten (marie.eriksson@gastrikevatten.se)

Dnr KS-2025-416**§ 88. Driftbidrag för Östhammar Vatten AB****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla Östhammar Vatten AB begäran om ett driftbidrag på 5 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i Östra Östhammar under år 2026. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Under våren 2022 fattade kommunfullmäktige i Östhammar beslut om att knyta ihop VA-anläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun (Östhammar och Öregrund) för att både skapa en bättre VA-försörjning och öka kapaciteten. Ett VA-utvecklingsprogram har därför startat med uppgiften att öka VA- kapaciteten, både vad gäller produktion av dricksvatten samt rening av avloppsvatten (spillvatten), för att kunna ansluta fler samt öka kvaliteten i de VA-tjänster som levereras till nuvarande kunder.

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna belastar VA-kollektivet. Detta i enlighet med beslut §78 i Östhammars kommunfullmäktige 2022-06-14.

För 2026 uppgår bedömt behov av driftsbidrag till 5 mnkr och avser kostnader under verksamhetsåret, se tabell 1. Kostnader för resurser och aktiviteter som inte kan redovisas som investering finns med i driftbidraget under posten rörelsekostnader. Främst är det kommunikation (både tid och kostnader) samt hyra av lokal i Tornvillan som innefattas. I kapitalkostnaderna är det räntekostnader för lånade investeringsmedel samt avskrivningskostnader som avses (för 2026 enbart ränta).

Under planperioden 2026–2029 beräknas behovet av driftbidrag uppgå till i storleksordningen ca 5–20 mnkr per år. Driftbidraget tas upp som övrig intäkt för Östhammar Vatten AB.

Tabell 1. Specifikation av driftbidrag

Driftbidrag	2026	2027	2028	2029
Rörelsekostnader (mnkr)	2,3	2,3	2,3	2,3
Kapitalkostnader (mnkr)	2,6	5,6	11,6	16,7
Summa (mnkr)	5	8	14	19

Finansiering och budgetram

Preliminär resultat-, balans- och investeringsbudget (budgetram) för i första hand år 2026 med plan för perioden 2027–2029, samt utblick för investeringar till och med år 2032 har beslutats av Östhammar Vatten AB:s styrelse. Budgetramen utgör, tillsammans med ärende med förslag till driftbidrag samt höjning av brukningstaxans nivå för år 2026, grund för fortsatt arbete med bolagets och Gästrike Vatten-koncernens Affärsplan för 2026–2029, samt Handlingsplan och budget för år 2026.

Kommunstyrelsen

Det finns fortfarande en stor osäkerhet i omfattning och tid för planerade åtgärder, varför rambudgeten är mycket osäker. Reinvesteringarna under planperioden är mer av löpande karaktär. Huvuddelen av nyinvesteringarna under planperioden härrör förutom till VA-utvecklingen i Östra Östhammar till utbyggnad av Alunda reningsverk. Utbyggnaden av Alunda reningsverk kommer att ske i takt med att fler ansluts till kommunalt VA och att behovet av ökad kapacitet i reningsverket ökar.

Behov av långfristig finansiering ökar under perioden som en följd av planerade investeringar. Prognos för helår 2026 är ca 415 mnkr och år 2029 är prognosen att behovet är ca 1 000 mnkr, vilket innebär ett nettoupplåningsbehov på ca 585 mnkr under perioden.

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun sker genom att Östhammar Vatten årligen fakturerar Östhammars kommun avskrivnings- och räntekostnader för två tredjedelar av de investeringsutgifter som överskrider 40 mnkr och som bedöms vara ett risktagande. Detta i enlighet med beslut §171 i Östhammars kommunfullmäktige 2019-12-17. I rambudget för år 2026–2029 har ett belopp om ca 2,5–3 mnkr per år lagts in.

Efter att hänsyn tagits till driftbidrag, samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader, krävs en höjning av brukningstaxan för år 2026 med 9 % för att bibehålla balans med ökade kostnader, minskade intäkter och för att upprätthålla VA-leveransen. Under år 2027–2029 bedöms taxehöjningar i storleksordningen 3–7 % per år vara nödvändiga och har därför lagts in i den preliminära budgetramen för att i kombination med driftbidrag från Östhammar kommun skapa balans med ökade kostnader.

Under planperioden kommer VA-taxans anläggningsavgift att ses över och öka för att bättre möta kostnader för utbyggnad och anpassning av VA-infrastrukturen.

Utveckling av VA-försörjningen

I Östhammars kommun är antalet vattenverk och reningsverk många då kommunen består av flera tätorter och antalet kunder som ska dela på kostnaderna är relativt få. Behovet av underhåll och uppgradering av nuvarande VA-system är stort, både utifrån ålder, status och nya (eller skärpta) myndighetskrav. Kostnaderna för VA-verksamhetens drift i Östhammar ökar både på grund av inflation och höjda räntor, samt av ett stort behov av åtgärder för att upprätthålla den dagliga VA-leveransen. Intäkterna har de senaste åren minskat på grund av lägre förbrukning.

Både SCB:s befolkningsprognos och den övergripande målbilden i Östhammar kommuns översiktsplan visar en viss ökning av befolkningen med ca 50–100 personer per år fram till 2040. Utöver prognosierad befolkningsökning finns flera befintliga bebyggelseområden inom så kallade omvandlingsområden runt orterna Östhammar och Öregrund som har behov av att ansluta till kommunalt VA. Det innebär att antalet anslutningar till kommunalt VA till 2040 och kommande år bedöms vara större än befolkningsökningen. Förslag till Vattentjänstplan för Östhammars kommun innehållande en Utbyggnads- och anslutningsplan för omvandlingsområden ger viktig vägledning av var och vilka områden som har ett behov

Kommunstyrelsen

av kommunalt VA på lång sikt. Vattentjänstplanen förväntas antas av kommunfullmäktige under 2025.

Planer för att utveckla nya bostäder och verksamheter pågår i huvudsak i orterna Alunda, Gimo, Östhammar och Öregrund. Exploateringar i främst Alunda och Österbybruk har lagts in i rambudgeten för år 2026–2029, samt i de östra delarna av kommunen från år 2027. I övrigt har det budgeterats för förtätning, dvs anslutning av enstaka fastigheter i direkt anslutning till nuvarande ledningsnät.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med tjänstemän i Östhammars kommun.

Beslutsunderlag

Bilaga - Preliminär resultat-, balans-, och investeringsbudget (budgetram) för Östhammar Vatten AB år 2026 samt plan för 2027 – 2029
Protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte från 2025-05-05 § 7.1

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

VD Lena Blad föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

VD Gästrike Vatten (lana.blad@gastrikevatten.se)

Vd-assistent, Gästrike Vatten (helena.sjoholm@gastrikevatten.se)

Ekonomichef, Gästrike Vatten (jonas.warn@gastrikevatten.se)

Controller, Gästrike Vatten (marie.eriksson@gastrikevatten.se)

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-824**§ 89. Informationsärende: Utredning om förpackningsinsamling
närsorterat****Beslut**

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2024-11-26 § 421 om inriktningsbeslut att utreda vidare om insamling av förpackningar.

Avfallsenheten har på uppdrag av kommunstyrelsen genomfört en fördjupad omvärldsanalys av två insamlingssystem inför kommande lagkrav på närsorterade förpackningar i Östhammars kommun. Syftet har varit att samla kunskap från andra kommuner och kommunalförbund om insamling för de två aktuella alternativen; ett delat respektive två separata kärl, för pappers- och plastförpackningar.

Beslutsunderlag

Omvärldsbevakning närsorterat

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Renhållningschef Lars Ekman föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Renhållningschef

Teknisk chef

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-371**§ 90. Fastställande av budget 2026 och flerårsplan 2027-2028, drift- och investeringsbudget****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att: (Bilaga)

- fastställa budget 2026, samt flerårsplan 2027-2028,
- fastställa Östhammars kommuns skattesats för 2026 till 21,59 kronor,
- vid tillämpning av kalkylmässig ränta fastställs räntesatsen till 2 %,
- kommunstyrelsen har under år 2026 rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder, med totalt 100 mnkr upp till totalt 560 mnkr,
- kommunstyrelsen har under år 2026 rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under året,
- kommunstyrelsen medges rätt att besluta om fördelning av den ofördelade investeringsramen för planperioden,
- kommunägda företag ska under 2026 avlämna delårsrapport till kommunstyrelsen per 31 augusti,
- förvaltningen får i uppdrag att arbeta efter resultatmål om 3 % som andel av skatter och generella statsbidrag år 2026 samt 3 % under resterande planperiod.

Reservationer

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S) och Pernilla Grahn (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Lisa Noréns (S) avslagsyrkande.

Josefine Nilsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2026 och flerårsplan 2027-2028 har utarbetats med stöd av kommunens resursfördelningsmodell där justeringar har gjorts för kända volym- och kostnadsuppräknningar samt skatter och bidrag. Budgetramarna baseras på de förutsättningar som har satts upp av den politiska majoriteten.

Budgetförslaget innehåller drift- och investeringsbudget för Östhammars kommun.

Beslut om budget fattas av kommunfullmäktige den 17 juni 2025. Nämndernas verksamhetsberättelser tas fram därefter och anmäls till fullmäktige under hösten.

Skattesatsen för Östhammars kommun 2026 ska fastställas av kommunfullmäktige senast sista november 2025. Skattesatsen för 2025 föreslås fastställas till 21,59 kronor, en minskning med 0,05 kr jämfört med 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga - Årsbudget 2026 plan 2027-2028

Kommunstyrelsen

Missiv

Budgetförslag 2026 från centerpartiet

Budgetförslag 2026 från socialdemokraterna

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette och ekonom Mattias Nilsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Lisa Norén (S) yrkar avslag med följande motivering:

Jag yrkar avslag på att-sats 1, 2 och 8, samtliga till förmån för socialdemokraternas budgetförslag. Det handlar om budgeten, skattesatsen och resultatmålet.

Jag yrkar bifall till socialdemokraternas budgetförslag. Vi yrkar om en bibehållen skattesats på 21,64. Vi yrkar på ett resultatmål på 2 %.

Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S) och Pernilla Grahm (V) yrkar bifall till Lisa Noréns (S) avslagsyrkande.

Josefine Nilsson (C) yrkar avslag till att-sats 1, 2 samt 8, till förmån för eget budgetförslag från centerpartiet.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Lisa Noréns (S) och Josefine Nilssons (C) avslagsyrkanden.

Beslutet skickas till

Kommundirektör

Ekonom Mattias Nilsson

Kvalitetsutvecklare Fredrik Hübinette

Dnr KS-2025-182

**§ 91. Ekonomisk uppföljning samt mål och
uppdragsuppföljning per april 2025 och helårsprognos 2025**

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av rapport per april 2025 samt helårsprognos 2025 för Östhammars kommun. (Bilagor).

Ärendebeskrivning

Ekonomiskt utfall och årsprognos samt mål- och uppdragsuppföljning per april månad 2025 för Östhammars kommun.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Mål och uppdragsuppföljning per april 2025

Bilaga 2 - Uppföljning april 2025 med åtgärder

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Ekonom Mattias Nilsson och kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Budgetansvarig Mattias Nilsson

Kommundirektör

Stabschef

Kontorschefer

Dnr KS-2024-360**§ 92. Yttrande avseende granskning av
upphandlingsprocessen****Beslut**

Kommunstyrelsen har tagit del av granskningen och ger förvaltningen i uppdrag att arbeta in de rekommendationer som framkommit.

Beslutsmotivering

KPMG har på lekmanrevisionens uppdrag gjort en granskning av kommunens upphandlingsprocess.

Ärendebeskrivning

KPMG har av revisorerna i Östhammars kommun fått i uppdrag att genomföra en granskning av upphandlingsprocessen.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om inköp och upphandling sker i enlighet med tillämpbar lagstiftning och interna styrdokument.

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att inköp och upphandling inte sker i enlighet med tillämpbar lagstiftning och interna styrdokument.

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Uppdatera inköps- och upphandlingspolicyn samt riktlinjerna för upphandling och direktupphandling så att de överensstämmer med gällande lagstiftning, gällande delegationsordning samt Östhammars kommuns nya organisering.
- Uppdatera riktlinjerna för upphandling och direktupphandling till att även inkludera tillvägagångssätt för upphandlingar över tröskelvärden samt avrop vid ramavtal. Riktlinjerna kan även med fördel uppdateras till att beskriva hela upphandlingsprocessen, från genomförandet av en marknadsanalys till uppföljning av avtal och avtalsförvaltning.
- Utveckla uppföljningen av avtal så att de inkluderar fler kontrollmoment för att säkerställa att ingångna avtal följs och utöka antalet fakturor som granskas.
- Utveckla och stärka kontrollen av inköp överstigande direktupphandlingsgränsen i syfte att öka försäkran avseende otillåtna direktupphandlingar.
- Utveckla och stärka kontrollen av inköp överstigande direktupphandlingsgränsen i syfte att öka försäkran om följsamhet till LOU.

Utifrån revisionens iakttagelser och bedömningar rekommenderas kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, bygg- och miljönämnden, vård- och omsorgsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden att:

Kommunstyrelsen

Inkludera inköp och upphandling som ett kontrollmoment i kommande internkontrollplaner.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga konsekvenser eller behov av finansiering.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant.

Beslutsunderlag

KPMG:s granskning av upphandlingsprocessen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Upphandlingsenheten

Ekonomi och upphandlingschef

Nämndsekretariatet – anmälningsärende till samtliga nämnder

Samtliga kontorschefer

Staben för fördelning

Beslutet skickas för kännedom till

Förtroendevalda revisorer samt administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2025-268**§ 93. Revidering av taxa för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar reviderad taxa för livsmedelskontroll. Den fasta avgiften för ordinarie livsmedelskontroll ersätts av debitering per timme nedlagd handläggningstid. (Bilaga).

Beslutsmotivering

Bygg- och miljönämndens förslag till ny taxa ligger i linje med de riktlinjer och rekommendationer som tagits fram av Livsmedelsverket samt SKR. Syftet med införandet av efterhandsdebitering är att avgiftsuttaget ska bli mer rättvist när verksamhetsutövaren betalar för den kontroll som faktiskt utförts. När vi tar betalt per timme nedlagd handläggningstid blir det ännu tydligare att företagarna betalar för den kontroll de varit föremål för. Avgiften ska täcka nämndens kostnader för livsmedelskontrollen och kontrollen ska betalas av livsmedelsföretagaren.

Lagstöd

Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Kostnaden för livsmedelskontroll ska betalas av livsmedelsföretagaren.

Ärendebeskrivning

Nuvarande taxa slår hårt mot små företag då vi tar en fast avgift för alla kontroller oavsett hur lång tid kontrollen tar, 8 280 kr/planerad kontroll. De riktlinjer som tagits fram av Livsmedelsverket och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gällande efterhandsdebitering föreslår debitering per timme utifrån faktisk nedlagd handläggningstid i varje enskilt ärende. En omarbetning av taxan har gjorts för att ge en mer likvärdig och transparent debitering av utförd kontroll. Den modell som användes för att räkna fram en timavgift är framtagen av SKR och utgår från bygg- och miljönämndens kostnader för livsmedelskontroll.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ändringen av taxan beräknas ge minskade intäkter för livsmedelskontrollen. Åtgärder för att väga upp intäktsminskningen görs genom att omfördela personalresurserna så att de som arbetar med livsmedelskontroll även arbetar med andra saker.

Beräknade intäkter gamla taxan: 1 800 000 kr

Beräknade intäkter nya taxan: 1 330 000 kr

Beslutsunderlag

Bilaga - Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagen

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden beslutade vid sitt sammanträde 2025-03-26 § 36 att föreslå

Kommunstyrelsen

kommunfullmäktige att anta ny taxa för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering samt avpublicering

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Samhällsbyggnadschef

Näringslivschef

Miljökontoret

Dnr KS-2025-387**§ 94. Riktlinje för kamerabevakning****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Riktlinje för kamerabevakning, dokumentet ersätter tidigare riktlinje för kamerabevakning. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Östhammars kommuns arbete med kamerabevakning har som syfte att minska skadegörelse på och vid kommunens fastigheter samt vid allmänna ytor som till exempel torg och gator. Arbetet med kamerabevakning är även en del av Östhammars kommuns arbete med brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder.

Föreliggande ändring

Sedan tidigare finns en riktlinje för kamerabevakning. Riktlinjen förslås nu ersättas med bakgrund av en lagändring. Nya ändringar infördes i Kamerabevakningslagen (2018:1200) den 1 april 2025.

Ändringarna medför att kommuner inte längre behöver ansöka om tillstånd för kamerabevakning. Det krävs däremot fortsatt en bedömning görs för att bedriva kamerabevakning men efter ändringar ansvarar kommunen själv för denna bedömning.

Kommunförvaltningen ansvarar för att ta fram en vägledning som förtydligar hur Östhammars kommun ska arbeta med till exempel processen för intresseavvägning och dokumentation, drift av anläggningar med mera.

Beslutsunderlag

Bilaga - Riktlinje kamerabevakning

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering

Beslutet skickas för kännedom till

Elin Fogelström Säkerhetskyddschef
Oskar Johansson Beredskapssamordnare

Dnr KS-2025-410**§ 95. Antagande av Vision för Östhammars kommun****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Vision för Östhammars kommun. (Bilaga).

Reservationer

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) reserverar sig mot beslutet till förmån till Lisa Noréns avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Kommunen har under de senaste åren inte haft en skriftlig antagen vision som uttrycker kommunens ambition i form av riktning och önskad utveckling. En uttalad vision för kommunen anger vilken riktning och vilka övergripande mål kommunen har. Den hjälper till att skapa en gemensam bild av framtiden, fungerar som en grund för strategiska beslut och prioriteringar samt beskriver vad medborgarna kan förvänta sig av kommunen. Visionen är ett övergripande styrdokument som årligen följs upp under rubriken Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten i kommunens årsredovisning.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga - Vision för Östhammars kommun

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 yrkade Lisa Norén (S) avslag till förslaget till beslut med följande motivering:

Jag yrkar avslag till beslutet. Visionen är varken brett förankrad eller kommunicerad och kommer först när det är 1 år kvar på mandatperioden. Visionen visar på värderingar och politiska uttryck som vi inte kan stå bakom.

Kommunstyrelsens arbetsutskott avslog yrkandet.

Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för Lisa Noréns (S) avslagsyrkande.

Dagens sammanträde**Yrkanden**

Lisa Norén (S) yrkar avslag med följande motivering:

Kommunstyrelsen

Jag yrkar avslag till beslutet. Visionen är varken brett förankrad eller kommunicerad och kommer först när det är 1 år kvar på mandatperioden. Visionen visar på värderingar och politiska uttryck som vi inte kan stå bakom.

Vi tycker det är bra att det tas fram en vision för kommunen. Politikens visioner ska vara tydliga. Tiden för antagande av en vision borde dock ligga tidigt under mandatperioden. Att anta den i slutet av en mandatperiod, och som här utan förankring och dialog, riskerar att göra den obsolet direkt efter nästkommande val. För att få en levande vision bör den majoritet som antar den också ha en möjlighet att arbeta efter den.

Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahm (V) yrkar bifall till Lisa Noréns (S) avslagsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Lisa Norén (S) avslagsyrkande.

Beslutet skickas för kännedom till

Kommundirektör

Samtliga kontorschefer

Dnr KS-2025-360

§ 96. Riktlinje för oljeskydd**Beslut**

Kommunstyrelsen antar riktlinje för oljeskydd. (Bilaga)

Bilagor tillhörande riktlinjen i form av rutiner och vägledningar beslutas av kommundirektören.

Ärendebeskrivning

Syftet med att ta fram en riktlinje för oljeskydd är att säkerställa en strukturerad och samordnad hantering av olyckor med oljeutsläpp. Att kommunen har en beslutad riktlinje för oljeskydd och därmed en beredskap för oljeutsläpp till havs har identifierats som en viktig åtgärd i kommunens *Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2027*. Riktlinjen syftar även till att bidra till uppfyllelsen av målen i *Program för beredskap 2023–2027*.

Ett oljeutsläpp till havs kan få omfattande konsekvenser för både miljö och samhälle. Saneringsinsatsen som följer efter en räddningsinsats vid ett oljeutsläpp till havs kan i många fall bli ett kommunalt ansvar när det når land. Erfarenheter från tidigare större oljeolyckor har tydligt visat på behovet av en robust och väl förberedd kommunal beredskap för att hantera oljeföroreningar i marina miljöer.

Östhammars kommun, som kustkommun med lång kuststräcka, inre skärgård och närvaro av både fritids- och handelsfartyg, är särskilt utsatt för risken av oljeutsläpp. I kommunen ligger även Hargshamn som är en viktig bulkhamn för det lokala näringslivet vars kapacitet och tillgänglighet har stärkts genom utbyggnadsåtgärder. Samtidigt medför en ökad hamncapacitet en potentiellt högre risk för oljeutsläpp.

Ett oljeutsläpp kan skada marina ekosystem, förorena stränder och sjöbottnar, samt leda till betydande socioekonomiska konsekvenser för bland annat dricksvattenförsörjning och turism. Mot denna bakgrund är det avgörande att kommunen har tydliga riktlinjer för hur sådana händelser ska hanteras för att snabbt och effektivt kunna begränsa miljöpåverkan och andra negativa följd effekter.

Bilagor tillhörande riktlinjen beslutas av kommundirektören.

I enlighet med *Riktlinjer för styrdokument* beslutas rutiner och vägledningar av ansvarig chef i förvaltningen, i detta fall kommundirektören. Rutiner och vägledningar är av verkställande karaktär och ger antingen en konkret beskrivning av arbetssätt eller starkt rekommenderade arbetssätt. De är till för att stödja effektivt arbete.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De insatser som krävs för att stärka och utveckla organisationen finansieras genom medel från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Denna finansiering är möjlig genom den ersättning som MSB tilldelat Östhammars kommun efter utsläppet med tallolja 2021. Vid framtida utsläpp ska ersättning för vidtagna åtgärder enligt riktlinjen begäras från bland annat MSB.

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Bilaga - Riktlinje för oljeskydd (KS-2025-360)

Beslutet skickas för kännedom till

Beredskapssamordnare Fredrik Jansson
Enheten för säkerhetsskydd och beredskap

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering

Dnr KS-2024-766**§ 97. Beslut om samråd för tematiskt tillägg för eldistribution och energiproduktion till översiktsplanen****Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att förslag till tematiskt tillägg till gällande översiktsplan från 2024 går ut på samråd. Samrådet ska ske under perioden 11 juni–11 augusti.

Ärendebeskrivning

Sedan januari 2025 har samhällsbyggnadskontoret arbetat med att ta fram en samrådshandling till ett tematiskt tillägg till gällande översiktsplan. I detta skede har ett samrådsförslag tagits fram. Samrådsförslaget har föregåtts av dialog inom förvaltningen samt dialog med de politiska majoritetsledarna. Samhällsbyggnadskontoret föreslår att det tematiska tillägget går ut på samråd till allmänheten enligt de lagstadgade regler som finns i PBL under perioden 11 juni–11 augusti, 2025.

Det tematiska tillägget fokuserar på de tre delarna i energisystemet: produktion, distribution och användning. Samhällsbyggnadskontoret har utrett lämpliga platser för ny energiproduktion. Dialog har förts med relevanta myndigheter, energiproducenter och elnätsägare för att utreda vilka konsekvenser som etablering av ny energiproduktion skulle medföra. Kommunen har även utrett energianvändning i form av industriell verksamhet med målet att skapa lokala synergier mellan energiproduktion och energianvändning.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Pilotprojektet finansieras i sin helhet av bidrag från Naturvårdsverket i enlighet med beviljad ansökan. Fortsatt arbete med granskning och antagande av det tematiska tillägget kommer dock att kräva annan finansiering, förslagsvis via Kommunstyrelsens medel för översiktsplanering.

Beslutsunderlag

Tematiskt tillägg till Översiktsplan, samrådsförslag - utkast

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Projektledare Pontus Ericsson föredrar ärendet.

Beslutet skickas för kännedom till

Kontorschef samhällsbyggnadskontoret
översiktsplanerare Alice Möller,
projektledare Pontus Ericsson,

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-571**§ 98. Förtydligande av ändring av grafisk profil för Östhammars kommun****Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att ändra i dokumentet *Grafisk profil – riktlinjer och stöd i vårt kommunikationsarbete* enligt följande:

- Rubriken och ordet *Bildpolicy* byts genomgående ut i dokumentet och ändras till *Bildprofil*.

Reservationer

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande.

Ärendebeskrivning

En uppdatering av kommunens grafiska profil antogs av kommunstyrelsen den 2025-02-25. Kommunstyrelsen har önskat en förtydligande om vilken text som har tagits bort i den uppdaterade versionen.

Under rubriken "Bildpolicy" har ett tidigare avsnitt, benämnt "Jämlikhet och mångfald" tagits bort. En del exempelbilder under "Kategorier" har, i igenkänningssyfte, ersatts med bilder som mer visar på kommunala miljöer och verksamhet, istället för genrebilder med fotomodeller.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Beslutsunderlag

Grafisk profil, antagen KS 2025-02-05 § 17

Grafisk profil, antagen november 2018

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Stabschef Pauliina Lundberg föredrar ärendet.

Yrkanden

Jessica Kumlin (M) yrkar följande ändring:

Kommunstyrelsen

Rubriken och ordet *Bildpolicy* byts genomgående ut i dokumentet och ändras till *Bildprofil*.

Måns Lorichs (SD) yrkar bifall till Jessica Kumlin (M) ändringsyrkande.

Tomas Bendiksen (S) yrkar följande ändring:

Vi yrkar att den borttagna texten åter förs in i dokumentet:

”Jämlikhet och mångfald: Tänk på att välja bilder som speglar samhället. Våra bilder får aldrig diskriminera. Bilderna ska spegla kommuninvånarnas vardag och visa på mångfald utifrån ålder, genus, familjekonstellationer, sexuell läggning, etnicitet samt funktionshinder.”
(Grafisk profil. bil. 3, KS 239/2018 sid.12)

Skriftlig motivering:

Det är tydligt att ändringar gjorts i dokumentet. Ändringarna speglar politiska värderingar som vi inte står bakom. Texten som den politiska majoriteten valt att ta bort skulle kunna anses onödig, men jämlikhet och mångfald är fortfarande inte en självklarhet i vårt samhälle, och behöver därför även fortsättningsvis uttryckas i bildpolicyn och andra styrande dokument.

Lisa Norén (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) yrkar bifall till Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla Jessica Kumlins (M) ändringsyrkande och avslå Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Verksamhetschef Lena Säfström
Stabschef

Dnr KS-2025-168**§ 99. Remissvar Regional utvecklingsstrategi i Uppsala län
(RUS)****Beslut**

Kommunstyrelsen har tagit del av förslag till ny regional utvecklingsstrategi. Kommunstyrelsen antar yttrandet och överlämnar det till Region Uppsala.

Ärendebeskrivning**Bakgrund**

Region Uppsala har i uppgift, enligt lag¹, att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling samt att samordna insatser för genomförande av denna. Strategin utformas i samråd med många olika aktörer i regionen.

Östhammars kommun är en av remissinstanserna i framtagandet av en ny regional utvecklingsstrategi, härnäst förkortad RUS. Samtliga kontor har givits möjlighet att kommentera.

I föreslagen RUS finns tre strategiska utvecklingsområden (en region för alla, en hållbart växande region samt en nyskapande region). Dessa tre utvecklingsområden är samma som i befintlig RUS och är indelade i åtta fokusområden och 27 mål (se bifogad länk). Samtliga mål i Agenda 2030 är adresserade.

Östhammars kommuns yttrande**Övergripande**

En ny RUS ska tas fram en gång per mandatperiod. Tiden för RUSens antagande bör dock ligga tidigt under mandatperioden. Att anta en RUS i slutet av en mandatperiod riskerar att göra den obsolet direkt efter nästkommande val. För att få en levande RUS bör den majoritet som antar den också ha en möjlighet att arbeta med den.

Ur ett landsbygdskommunsperspektiv upplevs förslaget som i hög grad stads- och Uppsalafokuserat. Stora delar av regionen är landsbygd och både ”stad och land” behöver kunna relatera för att strategin ska bli relevant.

Trots att texten är förkortad upplevs den fortfarande för lång. Stora delar av målbeskrivningarna bör, om RUSen behålls i befintlig version, kortas ner.

Målen

Östhammars kommun anser att antalet mål är för många och för detaljerade.

I förslaget till RUS finns 27 mål föreslagna. Ett stort antal mål kan upplevas flexibelt då samtliga aktörer kan hitta mål som berör den egna verksamheten, vilket i sin tur kan ge hög acceptans. Alla aktörer kan välja de mål som är relevanta för verksamheten. Dock riskerar för många mål att leda till otydlighet och urvattning i arbetet och konsekvensen kan bli målträngsel och ibland målkonflikter. Om länets kommuner väljer tre mål var som upplevs

¹ Lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630)

Kommunstyrelsen

relevanta så skulle det teoretiskt kunna bli så att alla kommuner har valt olika mål.

Samordningen uteblir.

Att ha många mål leder också till en ökad administration och risk finns för selektiv rapportering där mål som är lätta att mäta är de mål som får fokus. En lång lista av detaljerade mål uppfattas lätt mer som ett visionsdokument, en ”önskelista”, och riskerar att bli en så kallad hyllvärmare. Färre, väldokumenterade mål får större praktisk effekt. Med färre mål kan aktörerna också lättare hitta samarbeten och hjälpas åt.

Av de mål som finns med i remissen bör ett flertal gå att klustra och sättas samman till större strategiska mål (se förslag nedan). Några mål uppfattas som rent kommunala medan några är riktade till enskilda kommuner. Ett exempel är mål 20 som berör utvecklingen i Norduppland och industriklustret som berörs där. Det är av intresse för Östhammars kommun men kan uppfattas som irrelevant för andra kommuner. På samma sätt är life science mycket aktuellt för Uppsala kommun men mindre relevant för t ex Östhammars kommun. De lokala förutsättningarna bör hanteras av kommunerna separat. Samlade strategiska mål, med möjlighet för kommunerna att själva anpassa dem lokalt är att föredra. Enskilda branscher eller geografiska förutsättningar behöver inte beröras i den övergripande strategin.

Ekonomiska förutsättningar och konsekvenser

I förslaget till RUS berörs inte strategins ekonomiska konsekvenser.

För att få utväxling på de mål som sätts behöver resurser i form av tid och sannolikt även budget avsättas. Detta berörs inte i dokumentet. Mål som tangerar befintliga kommunala mål kan inkorporeras och redovisas, men de mål som ”tillkommer” skapar en press. Att sätta ett mål utan att berörda verksamheter har kapacitet att arbeta med dem riskerar att bli ett slag i luften och prioritering uteblir.

I de kommunala mål- och budgethandlingarna som tas fram varje år framgår det vilka mål som förvaltningen kommer att arbeta med och vilka medel som avsätts. Länets kommunala aktörer har vitt skilda ekonomiska förutsättningar. En strategisk plan bör belysa utvecklingskostnader och prioritering utifrån ekonomiska förutsättningar. En målhandling utan denna förankring kommer sakna förutsättningar att få genomslag.

Förslag till förändring

För att RUSen ska uppfattas som relevant behöver den kopplas till det redan befintliga kommunala målarbetet.

Länets kommuner har utmaningar som skiljer sig åt, men det finns utmaningar som är gemensamma och som samtliga kommuner brottas med. Förutsättningarna skiljer sig naturligtvis åt, men målsättningen att lösa dessa är gemensam. Ur Östhammars kommuns perspektiv vore det önskvärt att välja ut fyra till fem strategiska områden att samarbeta kring istället för att detaljprecisera genom många mål. Kommunerna behöver själva välja vilket sätt de kan och vill arbeta med de olika strategiska områdena och RUSen kan inte stå som ett separat måldokument utan behöver integreras i befintligt målarbete.

Strategiska områden som Östhammars kommun identifierar som viktiga samarbetsfrågor och där uppfattningen att ett gemensamt måldokument vore relevant samt vilka mål i förslaget som kan inkluderas:

Kommunstyrelsen

Strategiskt område	Mål från RUS-förslaget som kan inkluderas
Kompetensförsörjning	4, 5, 6, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 23, 24
El/effekt ²	20, 22, 24
Infrastruktur	11, 12, 13, 14, 15, 20, 21, 24, 27
Kris och beredskap	7, 16, 17, 18, 19, 20, 27

Prövning av barnets bästa

Barnkonsekvensanalys görs av Region Uppsala som är huvudman för strategin.

Beslutsunderlag

Regional utvecklingsstrategi i Uppsala län.

Länk:

https://publikdocplus.regionuppsala.se/Home/GetDocument?containerName=e0c73411-be4b-4fee-ac09-640f9e2c5d83&reference=DocPlusSTYR-46815&docId=DocPlusSTYR-46815&filename=Region-Uppsala_Regional-utvecklingsstrategi-2025_remiss.pdf

Ärendets behandling

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Näringslivschef Elin Dahm föredrar ärendet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Beslutet skickas till Region Uppsala, regionalutvecklingsstrategi@regionuppsala.se
(ange i ämnesraden: "Remissvar Östhammars kommun")

Beslutet skickas för kännedom till

Kommundirektör samt samtliga kontorschefer.

² El/effekt är en del av infrastrukturen, men då detta visat sig vara en uttalad flaskhals för tillväxt och utveckling sätts det som separat mål.

Dnr KS-2025-321**§ 100. Remiss om fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter samt upphävande av tidigare beslut****Beslut**

Kommunstyrelsen antar förvaltningens förslag till yttrande och skickar till Länsstyrelsen i Uppsala län. (Bilagor).

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har mottagit en remiss från Länsstyrelsen Uppsala län angående ny avgränsning av vattenskyddsområde och nya föreskrifter för Börstil och Ed grundvattentäkter. Ett vattenskyddsområde är ett geografiskt område som har fastställts för att skydda en viktig vattentäkt. Inom området gäller särskilda regler (skyddsföreskrifter) för att förhindra föroreningar och bevara vattenkvaliteten.

Vattentäkterna Ed och Börstil försörjer cirka 4 800 personer i Östhammar tätort med dricksvatten. Inom vattenskyddsområdet förekommer olika typer av verksamheter och markanvändning som kan påverka grundvattenkvaliteten eller grundvattentillgången. Nuvarande vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter fastställdes 1975. Sedan dess har både de verksamheter som bedrivs inom vattenskyddsområdet och lagkrav avseende bland annat vattenförsörjning ändrats.

Den föreslagna nya avgränsningen av vattenskyddsområdet innebär en viss utökning österut i jämförelse med befintligt vattenskyddsområde. De förändrade gränserna beror främst på ny kunskap om grundvattenmagasinet men vissa justeringar har även gjorts för att vattenskyddsområdet bättre ska följa gränser i form av vägar och fastighetsgränser.

En riskinventering och riskanalys för verksamheter inom det föreslagna skyddsområdet har utförts. Vissa av de risker som identifierats i riskanalysen är antingen inte reglerade eller otydligt reglerade i de nuvarande föreskrifterna för vattenskyddsområdet. Det nu remitterade förslaget innehåller därför både förtydliganden och nya regleringar för verksamheter och markanvändning.

Beslutet skickas senast 5 juni.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 - Förvaltningens förslag till yttrande

Bilaga 2 – Medskick politiken

Karta med förslag till nytt vattenskyddsområde

Förslag till beslut om fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter samt upphävande av tidigare beslut i Östhammar kommun

Förslag till skyddsföreskrifter avseende vattenskyddsområde för kommunala grundvattentäkterna Ed och Börstil, Östhammars kommun

Kommunstyrelsen

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Utredare Anna Bergsten, miljö- och hälsoskyddsinspektör Lina Lehndal, miljöskunnig Camilla Andersson och kommunsamordnare Gästrike Vatten Sara Larsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Josefine Nilsson (C) yrkar följande tillägg till remissvaret:

Medskick från politiken

Processen kring framtagande av förslag till föreskrifter om det nya Vattenskyddsområdet lämnar mycket övrigt att önska. Varken styrelsen i Östhammar vatten eller starkt berörda markägare har under gång informerats om eller haft möjlighet att diskutera de i många delar långtgående förslagen. Flera av föreskrifterna förefaller heller inte ta hänsyn till den praktiska verkligheten, exempelvis krockar de med andra samhällsviktiga infrastrukturfrågor och sedan länge pågående företagande.

För att hantera dessa lokala frågor måste kommunen ha möjlighet att formulera lokala föreskrifter precis som det föreslås i kommunens eget remissvar.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla Josefine Nilssons (C) tilläggsyrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Länsstyrelsen Uppsala län

Beslutet skickas senast 5 juni.

Använd länsstyrelsernas [e-tjänst för komplettering eller yttrande i ärende](#).

I e-tjänsten anges Länsstyrelsen Uppsala län och diarienummer 4981-2018. E-tjänsten nås via länken här ovanför, eller i länsstyrelsens [e-tjänstportal \(www.lansstyrelsen.se/e-portal\)](http://www.lansstyrelsen.se/e-portal).

Beslutet skickas för kännedom till

Östhammar Vatten AB (info@gastrikevatten.se)

Samhällsbyggnadschef

VA-samordnare Anna Bergsten

Dnr KS-2025-366**§ 101. Angående framtida användning av Karö våtmark****Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att inte ansöka om förlängning av befintligt tillstånd för anläggande av den naturnära våtmark.

Kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att i samverkan med Gästrike Vatten AB lyfta frågan om möjligheten att nyttja Karö våtmark för dagvattenhantering till kommunstyrelsen. Detta görs när resultatet från den provtagning som planeras att avslutas 2027 är tillgängligt. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Sedan 2015 leds renat avloppsvatten från Östhammars reningsverk till en teknisk våtmark vid Karö. Från början var det tänkt att Karö våtmark skulle bestå av två delar – en teknisk våtmark och en naturnära våtmark – men den naturnära delen har inte blivit anlagd.

Miljötillstånd finns för anläggande av den naturnära delen, med ursprunglig genomförandetid till 2021 men kommunen har beviljats förlängd genomförandetid till 2026.

I juni 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om en gemensam VA-lösning för de östra kommundelarna. Detta innebär bland annat att avloppsvatten från Östhammars tätort kommer att renas i ett nytt, gemensamt reningsverk i Öregrund. Reningsverket i Östhammar kommer i och med det att avvecklas och det blir då inte längre aktuellt att leda renat avloppsvatten till Karö våtmark. Enligt nuvarande tidplan planeras det nya reningsverket i Öregrund att tas i drift 2031.

Även om avvecklingen av Östhammars reningsverk ligger ett antal år framåt i tiden finns det anledning att redan nu börja undersöka möjlig framtida användning av Karö våtmark. I dagsläget äger Östhammar Vatten fastigheten men beroende på framtida användning kan det finnas anledning att se över såväl ägar- som ansvarsförhållanden. Tillståndet för anläggande av den naturnära våtmarken, som löper ut 2026, bedöms inte vara av relevans för annan användning än efterbehandling av renat avloppsvatten.

Östhammars kommun och Östhammar Vatten får återkommande frågor från allmänhet och föreningar om Karö våtmark och dess framtid. Det finns därför ett behov av att tydliggöra kommunens intentioner angående Karö våtmark i relation till såväl övriga fattade beslut om VA-utvecklingen i de östra kommundelarna som i relation till kommunens arbete med fjärdarnas vattenkvalitet.

Beslutsunderlag

Bilaga - Skrivelse från förvaltningen

Dagens sammanträde**Muntlig föredragning**

Utredare Anna Bergsten, miljösakkunnig Camilla Andersson och kommunsamordnare Sara Larsson föredrar ärendet.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas för åtgärd till

Staben för fördelning

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef, Ulf Andersson

Miljösakkunnig, Camilla Andersson

VA-samordnare, Anna Bergsten

Avdelningschef Avlopp, Raul Johnson (raul.johnson@gastrikevatten.se)

Programledare VA-utveckling östra Östhammar, Joanna Wasshem
(joanna.wasshem@gastrikevatten.se)

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-370**§ 102. Försäljning av fastighet Öregrund 4:43, "Blomtorp"****Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att sälja Öregrund 4:43 till en summa av:

1. i första hand 4 150 000 kronor
2. i andra hand 4 100 000 kronor.

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram avtal för signering i enlighet med högsta budet.
(Bilaga).

Ärendebeskrivning

Öregrund 4:43 är en fastighet i Öregrund som funnits i kommunal ägo under längre tid. På fastigheten står ett hus som är uppdelad i mindre lägenheter, som på senaste tiden nyttjats genom Ukrainaprojektet. Huset står nu tomt.

Östhammars kommun har sedan tidigare beslutat att fastigheten Öregrund 4:43 ska säljas på öppen marknad. Budgivningen har nu avslutats och presenteras i bifogad bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga - Budgivningslista

Beslutet skickas för åtgärd till

Markstrateg Krister Carlsson

Beslutet skickas för kännedom till

Fastighetscontroller Magnus Andersson

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-488**§ 103. Svar på motion från Lisa Norén (S) gällande flaggning med regnbågsflaggan****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motion från Lisa Norén (S) i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) yrkar i motion daterad 2024-06-04 att:

- Att kommunfullmäktige beslutar att möjliggöra för flaggning av regnbågsflaggan.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-06-18 § 110 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 yrkade Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) bifall till motionen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade bifalla förslaget till beslut.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lisa Norén (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Lisa Noréns (S) bifallsyrkande.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-725**§ 104. Svar på motion från Lisa Norén (S) gällande lunch för pensionärer på våra äldreboenden****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen besvaras i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) yrkar i motion daterad 2024-10-03:

- Att kommunfullmäktige beslutar att starta lunch-mötesplatser på samtliga äldreboenden, där ålderspensionärer får äta lunch på vardagar för 80 kronor.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-11-05 § 196 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 yrkade Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) bifall till motionen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade bifalla förslaget till beslut.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lisa Norén (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Lisa Noréns (S) bifallsyrkande.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Dnr KS-2024-297

§ 105. Svar på motion från Lisa Norén (S) om att inte sälja ut räddningstjänstens lokaler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen besvaras i enlighet med svarhandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) yrkar i motion daterad 2024-02-26:

- Att den aktuella fastigheten (Östhammar 22:18) tas bort från försäljning.
- Att lokalen rustas och anpassas.
- Att nya hyresavtal tecknas som speglar kommunens kostnader för lokalanpassningar och renoveringar.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-04-23 § 68 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-20 yrkade Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) bifall till motionen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade bifalla förslaget till beslut.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lisa Norén (S) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå Lisa Noréns (S) bifallsyrkande.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-277**§ 106. Svar på motion från Pernilla Grahm (V) om att Roslagens
luftvärnsregemente LV 3 ska återuppstå i Östhammars kommun****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motion från Pernilla Grahm (V) i
enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahm (V) yrkar i motion daterad 2025-03-31 att:

- Östhammars kommun gör en hemställan till regeringen och försvarsmakten att etablera ett LV regemente i Östhammars kommun.
- Kommunledningen arbetar aktivt för att ett regemente blir verklighet.
- Kommunledningen arbetar för att VA och annan kommunal infrastruktur planeras och prioriteras för militärförläggningen.
- Före 2030 skall första spadtaget för ett regemente vara taget.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2025-04-22 § 63 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024-124**§ 107. Svar på motion från Irmeli Bellander (L) om att införa en policy i Östhammars kommun för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen besvaras i enlighet med svarshandling. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Irmeli Bellander (L) yrkar i motion daterad 2024-02-08:

- Att Östhammars kommun ska införa en policy för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
- Att Östhammars kommun genomför en enkät bland anställda som möter barn, unga och utsatta om i vilken utsträckning de möter hedersrelaterad problematik och vilka behov av stöd de har.
- Att Östhammars kommun inventerar antalet barn som förts bort eller som riskerar att föras utomlands.
- Att Östhammars kommun tar ett ansvar för att all berörd personal får mandat och utbildning för att kunna agera kraftfullt.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Motion
- Svar

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-02-13 § 36 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas efter beslut i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-35**§ 108. Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2024****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma IT-nämnden 2024. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2024. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Bilaga - Årsredovisning 2024

Protokollsutdrag IT-nämnden 2024-03-14 § 5

Ärendets behandling

IT-nämnden har behandlat ärendet 2024-03-14 § 5 och har godkänt och överlämnat årsredovisning för kommunerna

Beslutet skickas till

Förtroendevalda revisorer samt administrativt stöd KPMG

Nämndsekreterare för IT-nämnden - evelina.hakansson@tierp.se

Dnr KS-2025-383**§ 109. Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2024****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2024. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Årsbokslut och analys har upprättats av överförmyndarnämnden inför årsredovisningen. Verksamhetsuppföljningen lämnas i samband med årsbokslutet och följer upp nämndspecifika mål samt kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag som följer värdkommunen Uppsala. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Årsbokslut 2024
- Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Ärendets behandling

Överförmyndarnämnden har behandlat ärendena 2025-02-10 § 57.

Beslutet skickas för kännedom till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG
Nämndsekreterare för överförmyndarnämnden - sofi.maag@ uppsala.se

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-133**§ 110. Årsredovisning och revisionsberättelse Stiftelsen
Östhammarshem 2024****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av årsredovisningen för Stiftelsen Östhammarshem och revisionsrapport för 2024. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns årsredovisning för stiftelsen Östhammarshem 2024. I årsredovisningen redogörs för stiftelsens verksamhet samt ekonomiska utfall och ställning 2024.

Östhammars kommun har att besluta om ansvarsfrihet för kommunens förtroendevalda i stiftelsens styrelse.

Beslutsunderlag

Bilaga:

- Årsredovisning 2024
- Revisionsberättelse

Beslutet skickas för kännedom till

Stiftelsen Östhammarshem AB – VD Jessica Eliardsson och ekonomichef Jennie Saglam
Revisionen, förtroendevalda och sakkunnigt biträde KPMG
Ekonom Mattias Nilsson

Dnr KS-2025-323**§ 111. Årsredovisning för Samordningsförbundet 2024****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna årsredovisningen för Samordningsförbundet 2024. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet som behandlas i ett separat ärende. Fullmäktiges beslut om att bevilja eller vägra ansvarsfrihet ska fattas innan utgången av juni 2025.

Beslutsunderlag

Underlag från Samordningsförbundet Uppsala län, bilaga:

- Årsredovisning 2024
- Revisionsberättelse 2024
- EYs årliga granskningsrapport 2024
- KPMG Revisionsrapport 2024.
- KPMG Granskningsrapport 2024
- Ansvarsfrihet för styrelsen i Samordningsförbundet Uppsala län

Beslutet skickas till

Samordningsförbundet Uppsala län, info@finsamuppsala.se
Revisionen, förtroendevalda och administrativt stöd KPMG

Dnr KS-2025-2**§ 112. Delegationsbeslut****Beslut**

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Nämnden ska besluta i vilken utsträckning beslut som har fattats med delegation ska anmälas till den med stöd av 6 kap 40 § kommunallagen.

Delegationsbeslut avseende nya och ändrade anställningar enligt bifogad sammanställd förteckning. Rapporten avser perioden 26/2-30/4 2025. Ytterligare dokumentation i respektive ärende finns i lönesystemet *Personec P*.

Beslutsdatum	Delegat	Dnr och ärenderubrik
2025-04-03	Fabian Sjöberg, kommunstyrelsens ordförande	KS-2025-299 Beslut om representant vid Inera AB Ägarråd
2025-04-01	Pauliina Lundberg, Stabschef, tf kontorschef kommunledningskontoret	KS-2025-313 Avtalsteckning
2025-04-15	Pauliina Lundberg, Stabschef, tf kontorschef kommunledningskontoret	KS-2025-376 Beslut om förbehåll
2025-04-17	Pauliina Lundberg, Stabschef, tf kontorschef kommunledningskontoret	KS-2024-723 Sekretessbeslut
2025-04-29	Pauliina Lundberg, Stabschef tf kontorschef kommunledningskontoret	KS-2025-379 Sekretessbeslut
2025-05-14	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KS-2025-56 Utbetalning av stimulansbidrag
2025-05-14	Måns Lorichs, Kommunstyrelsens förste vice ordförande	KS-2025-384 Deltagande i konferens
2025-05-14	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KS-2025-425 Utbetalning av stimulansbidrag
2025-05-14	Oskar Molarin, Kultur- och fritidschef	KS-2025-422

Kommunstyrelsen

		Utbetalning av stimulansbidrag
2025-04-02	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-210 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-02	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-218 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-02	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-212 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-03	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-217 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-03	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-219 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-03	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-244 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-03	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-247 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-03	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-251 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-11	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-329 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-28	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-243 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-28	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-373 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-29	Camilla Andersson, miljösakkunnig	KS-2025-80 Kommunranking Miljöbästa kommun, Östhammars kommuns svar på enkät
2025-04-30	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-380 Upplåtelse av offentlig plats
2025-04-30	Krister Carlsson, markstrateg	KS-2025-322 Upplåtelse av offentlig plats

Kommunstyrelsen

2025-04-30	Camilla Andersson, miljösakkunnig	KS-2024-817 Yttrande i samråd gällande viktiga vattenfrågor i Norra Östersjöns vattendistrikt
------------	--------------------------------------	--

Beslutsunderlag

Bilaga - Förteckning över delegationsbeslut, för perioden 26/2-30/4 2025.

Handlingar publiceras separat i politikerportalen.

Protokoll från kommunstyrelsens utskott finns i politikerportalen.

Beslutet skickas för kännedom till

Teamledare lön Pär Wickholm

§ 113. Anmälningssärenden från nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås ta del av informationspunkt b) och c).

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder.

a) Beslut Lokala säkerhetsnämnden

Diarienummer: KS-2025-48

Lokala säkerhetsnämnden har lämnat remissvar till Klimat- och näringslivsdepartementet gällande utredningen Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (SOU 2025:7).

b) Protokoll Överförmyndarnämnden

Diarienummer: KS-2025-383

Protokoll från Överförmyndarnämndens sammanträde 2025-04-29. Ärenden som behandlades var bland annat verksamhetsplan 2025 och delårsbokslut 2025.

c) Protokoll Räddningsnämnden

Diarienummer: KS-2025-382

Protokoll från Räddningsnämndens sammanträde 2025-04-23. Ärenden som behandlades var bland annat delårsuppföljning per mars 2025.

d) Protokoll IT-nämnden

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från IT-nämnden sammanträde 2025-05-23. Ärenden som behandlades var bland annat Information, redovisning av systemkarta, ekonomisk uppföljning – preliminär tertiärrapport 2025, planerade och genomförda effektiviseringar 2025 och framåt, införa skydd mot övergrepsmaterial på barn i kommunernas IT-miljö, ekonomisk fördelningsmodell och revidering av IT-nämndens delegationsordning.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

§ 114. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås ta del av punkt d) och e).

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Styrelsemöte Samordningsförbundet Uppsala län

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från styrelsemöte 2025-03-20, ärenden som behandlades var bland annat ekonomisk information och årsredovisning 2024.

b) Styrelsemöte Hargs Hamn AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från styrelsemöte 2025-03-25, ärenden som behandlades var bland annat VD-rapport, årsredovisning 2024 och ekonomirapport.

c) Styrelsemöte Östhammar Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från styrelsemöte 2025-03-20, ärenden som behandlades var bland annat Nuläge VA-försörjning, ekonomi- och plan och information.

d) Styrelsemöte Gästrike Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från styrelsemöte 2025-03-19, ärenden som behandlades var bland annat information och godkännande av verksamhetsrapport 2024. Rapport föreligger.

e) Styrelsemöte Gästrike Vatten AB

Diarienummer: KS-2025-35

Protokoll från styrelsemöte 2025-05-07, ärenden som behandlades var bland annat preliminär resultat-, balans- och investeringsbudget (budgetram) för Gästrike Vatten AB för år 2026 med utblick för 2027 – 2029. Bilaga 1 föreligger.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Kommunstyrelsen

§ 115. Anmälningssärenden, rapporter, domslut med mera**Beslut**

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

a) Aktuellt i slutförvarsfrågan

Diarienummer: KS-2025-1

Rapport från Slutförvarsorganisationen för perioden 2025-04-08 – 2025-09-02.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i politikerportalen.

Dnr KS-2025-1

§ 116. Information från kommunförvaltningen

Beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor från kommunförvaltningen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Kommundirektör Peter Nyberg informerar från kommunförvaltningen, bland annat om personalläget och rekryteringar.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2025-465**§ 117. Ändring av delegat avseende firmatecknare Östhammars kommun****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att Måns Lorichs (SD) ersätter Ylva Lundin (SD) att få teckna firma för Östhammars kommun.

Beslutet föreslås ändra i tidigare fattat beslut om delegater avseende firmatecknare, (KF 2022-11-08 § 151, dnr KS-2022-664).

Ärendebeskrivning

Vilken person som har rätt att fatta delegationsbeslut i olika ärenden för Östhammars kommuns räkning framgår av kommunstyrelsens delegationsordning. I delegationsordningen anges endast vilken funktion, inte en namngiven person, som har rätt att fatta delegationsbeslut. Det finns dock tillfällen där kommunens delegationsordning inte är tillämplig eller ofullständig. Civilrättsliga avtal, överenskommelser och många ansökningsförfaranden förutsätter underskrift av firmatecknare. Firmatecknare som begrepp förekommer inte i kommunallagen och därmed inte i delegationsordningen. Däremot förekommer begreppet firmatecknare i annan lagstiftning. Med firmatecknare avses namngivna personer som utsetts av styrelsen för en organisation, förening eller bolag med rätt att ingå och underteckna avtal och handlingar i dess namn.

För att Östhammars kommuns ska kunna ingå avtal och överenskommelser måste kommunfullmäktige utse firmatecknare som för kommunens räkning ges rätt att underteckna avtal och överenskommelser.

Då Måns Lorichs (SD) har ersatt Ylva Lundin (SD) i kommunstyrelsens presidium föreslås att även uppdraget som firmatecknare ändras.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunledningskontoret

Kommunsekreterare för ändring i KS delegationsordning

Beslutet skickas för kännedom

Ekonomichef

Stabschef

Berörda ledamöter

Administratör Troman Hanna Horneij

Gemensamma mål		KFK	NK	KLK	SBK	OK	BoU	TK	Digitalisering och projektledning	Ekonomi och upphandling	Kommunikation och kundtjänst	HR och lön	Staben
Budgetföljsamhet													
Trivas och må bra på jobbet													
Nöjda kommuninvånare													
Upplevelsen av trygghet													
Nämndspecifika mål													
Ett välmående näringsliv		Näringslivskontoret											
God och mättande mat		Tekniska kontoret											
Lokaleffektivitet och nyttjandegrad		Tekniska kontoret											
Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan		Barn- och utbildningskontoret											
Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola		Barn- och utbildningskontoret											
Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka		Barn- och utbildningskontoret											
Ökad personalkontinuitet		Omsorgskontoret											
Öka antalet nyttjade timmar i sport- och simhallar		Kultur- och fritidskontoret											
Effektiv och rättssäker handläggning		Omsorgskontoret											
Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen		Samhällsbyggnadskontoret											
Öka andelen undersköterskor		Omsorgskontoret											
Uppdrag													
Tillse att internhyresmodellen implementeras och följs		Tekniska kontoret											
Förtydliga chefens uppdrag		Kommunledningskontoret											
Nyttja digitaliseringens möjligheter		Kommunledningskontoret											
Öka bostadsbyggandet		Samhällsbyggnadskontoret											
Öka andelen behöriga lärare i skolan		Barn- och utbildningskontoret											
Minska hot och våld i skolan genom stärkt ledarskap i klassrummet		Barn- och utbildningskontoret											
Undersöka förutsättningarna för en anpassad gymnasieskola i Östhammars kommun		Barn- och utbildningskontoret											
Utveckla demensstödet inom ordinärt boende		Omsorgskontoret											
Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser		Omsorgskontoret											
Upphandla och införa ett betalnings- och bokningssystem		Kultur- och fritidskontoret											
Utreda simhallsbehov i kommunen		Kultur- och fritidskontoret											
Identifiera behov av stöd för individer som saknar sysselsättning samt upprätta plan för att gå från bidrag till arbete		Omsorgskontoret											
Utöka och synliggöra fältverksamheten		Omsorgskontoret											
Kvalitetssäkra avgiftshanteringen		Samhällsbyggnadskontoret											
Förenkla processer (enklare och billigare att bygga på landsbygden)		Samhällsbyggnadskontoret											
Mål från aktiverande styrdokument													
Program för beredskap 2023-2027		Kommunledningskontoret											
Avfallsplan		Tekniska kontoret											
Biblioteksplan 2023-2026		Kultur- och fritidskontoret											
Friluftspolitisk plan för Östhammars kommun 2023-2025		Kultur- och fritidskontoret											
Program för informationssäkerhet		Kommunledningskontoret											
Bostadsförsörjningprogram		Samhällsbyggnadskontoret											

Budgetuppföljning och helårsprognos samt mål- och uppdragsuppföljning Östhammars kommun

2025-04-30

**ÖSTHAMMARS
KOMMUN**
– EN DEL AV ROSLAGEN

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Resultat i % (kommunen)

- Målet uppnås om resultat i % uppgår till , eller överstiger, 3 % av årets skatter och generella statsbidrag.
- Återrapporteras till KF i samband med rapportering för Tertial 1

Resultat i % (kommunen)

- Utfall april: 8,1 %
- Årsprognos: 2,0 %
 - prognosen är att resultatmålet i % inte uppnås

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Budgetföljsamhet (kommunen)

- Målet om budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ avvikelse om 1 %
- Återrapporteras till KF i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

Budgetföljsamhet (kommunen)

- Utfall april: 4,0 %
- Årsprognos: -1,5 %.
Differens i % mellan prognosticerad resultatavvikelse mot budgeterat resultat.

- prognosen är att målet om budgetföljsamhet inte uppnås

FINANSIELLA MÅL

God ekonomisk hushållning – Budgetföljsamhet (nämnder)

- Målet om budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ avvikelse om 1 %
- Anmälan till KS ska ske vid negativ avvikelse på nämndnivå. Anmälan ska innehålla en redogörelse för avvikelsen och planerade åtgärder som nämnden planer vidta.

Budgetföljsamhet (nämnder)

Nämnd	april 2025 (utfall)	helår 2025 (prognos)	
KF	1,1%	0,0%	Prognosen är att målet uppnås
KS	16,1%	0,3%	Prognosen är att målet uppnås
BMN	-12,0%	0,0%	Prognosen är att målet uppnås
KFN	14,9%	2,7%	Prognosen är att målet uppnås
BUN	1,6%	-0,8%	Prognosen är att målet uppnås
VON	1,3%	-3,4%	Prognosen är att målet inte uppnås

ÖSTHAMMARS KOMMUN

NÄMND	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Kommunfullmäktige	-19 837	-19 616	221	-59 511	-59 511	0
Kommunstyrelsen	-72 518	-60 829	11 689	-224 247	-223 546	701
Bygg- och miljönämnden	-268	-301	-33	-6 369	-6 369	0
Kultur- och fritidsnämnd	-19 426	-16 527	2 899	-55 423	-53 922	1 501
Barn- och utbildningsnämnden	-210 165	-206 711	3 454	-632 112	-637 112	-5 000
Vård- och omsorgsnämnden	-199 763	-197 237	2 526	-618 158	-639 290	-21 132
RESULTAT VERKSAMHETEN	-521 977	-501 221	20 756	-1 595 820	-1 619 750	-23 930
Finansieringsverksamheten	548 618	546 469	-2 149	1 645 855	1 653 586	7 731
RESULTAT ÖSTHAMMARS KOMMUN	26 641	45 248	18 607	50 035	33 836	-16 199

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Pensionskostnader	-12 655	-19 069	-6 414	-37 964	-37 964	0
Internfinansiering (internränta)	8 298	8 442	144	24 894	24 894	0
Skatteintäkter	555 975	559 977	4 002	1 667 925	1 675 656	7 731
Räntenetto (extern) och borgensavgifter	-3 000	-2 881	119	-9 000	-9 000	0
RESULTAT FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	548 618	546 469	-2 149	1 645 855	1 653 586	7 731

KOMMUNFULLMÄKTIGE

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Kommunfullmäktige	-762	-270	492	-2 285	-2 285	0
Revision	-340	-265	75	-1 020	-1 020	0
Valnämnd	-41	-30	11	-122	-122	0
Gemensamma nämnder	-18 695	-19 051	-356	-56 084	-56 084	0
RESULTAT POLITIK STAB	-19 838	-19 616	222	-59 511	-59 511	0

KOMMUNSTYRELSEN

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Politik	-2 162	-2 418	-256	-6 484	-6 484	0
Reformutrymme	-3 277	-769	2 508	-9 830	-9 830	0
Kommundirektör	-752	-673	79	-2 296	-2 346	-50
Övergripande kostnader	-3 257	-911	2 346	-9 772	-9 772	0
Flyktingmottagning	5	2 526	2 521	0	0	0
Stab	-4 336	-4 524	-188	-13 251	-12 610	641
Säkerhet och beredskap	-555	1 870	2 425	-1 850	-1 850	0
Lokala säkerhetsnämnden	0	149	149	0	0	0
RESULTAT POLITIK STAB	-14 334	-4 750	9 584	-43 483	-42 892	591

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Ekonomi	-5 197	-4 435	762	-16 089	-16 032	57
Upphandling	-1 390	-1 741	-351	-4 580	-4 580	0
HR	-4 961	-4 136	825	-15 212	-14 210	1 002
Kommunikation/kundtjänst	-3 860	-3 416	444	-11 819	-11 819	0
Digitalisering och projektledning	-3 896	-3 881	15	-11 804	-11 754	50
RESULTAT KLK	-19 304	-17 609	1 695	-59 504	-58 395	1 109

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	§	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Slutförvarsenheten	9	-591	-600		0	0	0
Översiktsplan och GIS	-1 169	-1 029	140		-3 562	-3 562	0
Markstrategi	-354	-1 260	-906		-1 090	-1 090	0
Bredband/strategi	-1 214	-1 415	-201		-3 645	-4 645	-1 000
Projekt	0	-129	-129		0	0	0
Infrastruktur	0	-44	-44		0	0	0
Ekologi/miljösakkunnig	-259	573	832		-808	-808	0
Program Alunda	3	-266	-269				0
RESULTAT SAMHÄLLSBYGGNAD	-2 984	-4 161	-1 177		-9 105	-10 105	-1 000

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	§	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Slutförvarsenheten	9	-591	-600		0	0	0
Översiktsplan och GIS	-1 169	-1 029	140		-3 562	-3 562	0
Markstrategi	-354	-1 260	-906		-1 090	-1 090	0
Bredband/strategi	-1 214	-1 415	-201		-3 645	-4 645	-1 000
Projekt	0	-129	-129		0	0	0
Infrastruktur	0	-44	-44		0	0	0
Ekologi/miljösakkunnig	-259	573	832		-808	-808	0
Program Alunda	3	-266	-269				0
RESULTAT SAMHÄLLSBYGGNAD	-2 984	-4 161	-1 177		-9 105	-10 105	-1 000

NÄRNGSLIVSKONTORET

ENHET	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE	BUDGET	PROGNOS	AVVIKELSE
	ACK APRIL	ACK APRIL	PERIOD	2025	2025	HELÅR
Näringsliv	-1 114	-1 251	-137	-3 382	-3 382	0
Turism	-578	1 755	2 333	-1 760	-1 760	0
Mervärdesprojekt	9	0	-9	0	0	0
RESULTAT NÄRINGSLIVSKONTORET	-1 683	504	2 187	-5 142	-5 142	0

TEKNISKA KONTORET

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Fordonsadministration	5	-535	-540	0	0	0
Städenheten	153	1 202	1 049	0	0	0
Avfallsverksamhet	321	-1 189	-1 510	0	0	0
Fastighet/gata/utemiljö	-15 871	-13 973	1 898	-49 039	-49 039	0
Tekniska staben	-2 235	-3 359	-1 124	-7 226	-7 226	0
Måltidsenheten	-16 585	-16 959	-374	-50 748	-50 748	0
RESULTAT TEKNISKA KONTORET	-34 212	-34 813	-601	-107 013	-107 013	0

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDEN

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Bygg- och miljönämnden	-1 273	-822	451	-3 825	-3 825	0
Bygg, karta, detaljplan	-563	-465	98	-1 858	-1 858	0
Miljö	1 568	986	-582	-686	-686	0
RESULTAT BMN	-268	-301	-33	-6 369	-6 369	0

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Kultur- och fritidschef	-629	-550	79	-1 913	-1 913	0
Fritid och hälsa	-9 481	-8 749	732	-25 159	-23 414	1 745
Kultur och bibliotek	-6 850	-5 429	1 421	-20 801	-21 045	-244
Kulturskolan	-2 466	-1 799	667	-7 550	-7 550	0
RESULTAT KFN	-19 426	-16 527	2 899	-55 423	-53 922	1 501

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Bildning, stab	-83 210	-84 960	-1 750	-250 077	-256 076	-5 999
Gymnasiet och vuxenutbildning	-19 615	-18 392	1 223	-60 306	-59 306	1 000
Grundskola	-71 857	-69 193	2 664	-217 342	-217 342	0
Förskola och pedagogisk omsorg	-35 483	-34 166	1 317	-104 387	-104 388	-1
RESULTAT BUN	-210 165	-206 711	3 454	-632 112	-637 112	-5 000

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

VERKSAMHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Produktion	-45 385	-51 532	-6 147	-152 288	-179 418	-27 130
Myndighet	-154 378	-145 705	8 673	-465 780	-459 873	5 907
Totalt VON	-199 763	-197 237	2 526	-618 158	-639 291	-21 133

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN, produktion

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Omsorg, stab	-15 673	-16 004	-331	-47 237	-40 590	6 647
Produktion, stab	-1 174	-1 240	-66	-3 587	-3 587	0
Särskilt boende, äldre	1 626	5 332	3 706	0	-4 429	-4 429
Ordinärt boende	-8 001	-17 896	-9 895	-31 928	-58 568	-26 640
Hemsjukvården	-11 667	-11 476	191	-35 137	-37 562	-2 425
Enh f hjälpm o föreby.ins	-7 727	-7 334	393	-23 481	-23 481	0
Funktionshinder	-2 768	-2 915	-147	-10 918	-11 200	-282
RESULTAT VON	-45 384	-51 533	-6 149	-152 288	-179 417	-27 129

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN, myndighet

ENHET	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
Myndighet, stab	-1 075	-1 566	-491	-3 287	-3 287	0
Öppenvård	-5 579	-4 518	1 061	-17 064	-17 064	0
Barn- och ungdom, myndighet	-12 891	-13 657	-766	-39 670	-39 614	56
Vuxen, myndighet	-5 900	-5 205	695	-17 871	-17 871	0
Äldre och bistånd	-87 639	-80 430	7 209	-263 202	-255 503	7 699
Funktionsnedsättning	-38 834	-38 843	-9	-116 684	-118 442	-1 758
Integration och arbete	-2 461	-1 487	974	-8 092	-8 092	0
RESULTAT IFN	-154 379	-145 706	8 673	-465 870	-459 873	5 997

INVESTERINGAR

NÄMND	PROJ2	BUDGET ACK APRIL	UTFALL ACK APRIL	AVVIKELSE PERIOD	BUDGET 2025	PROGNOS 2025	AVVIKELSE HELÅR
KS	Tek expl bost.omr	733	72	661	2 200	2 200	0
KS	Tek övr infrastruktur	1 833	395	1 438	5 500	5 500	0
KS	Tek vht projekt	18 333	42 320	-8 246	55 000	55 000	0
KS	Tek vht ofördelat	3 333	48	3 285	10 000	10 000	0
KS	Avfall	1 667	0	1 667	5 000	5 000	0
KS	Kommunledning	1 667	0	1 667	5 000	5 000	0
Summa KS		27 566	42 835	472	82 700	82 700	0
BMN	Bygg- o miljönämnden	67	0	100	200	200	0
Summa BMN		67	0	67	200	200	0
KFN	Kultur- o fritidsnämnden	433	0	850	1 300	1 300	0
Summa KFN		433	0	433	1 300	1 300	0
BUN	Barn- o utb nämnden	1 167	215	2 352	3 500	3 500	0
Summa BUN		1 167	215	952	3 500	3 500	0
VON	Vård- och omsorgsnämnden	767	776	-9	2 300	2 300	0
Summa VON		767	776	-9	2 300	2 300	0
Total		30 000	43 826	-13 826	90 000	90 000	0

Mål och uppdrag April

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Barn och utbildning

Budgetföljsamhet prognostiserar vi att vi klarar, men kommer bli tufft och vi behöver arbeta aktivt med åtgärder:

Barnomsorg- och skolskjutshandläggning samt ledningskoordinater till BoU-kontor = skapar kontroll

Minskade verksamhetsövergripande reserver = ingen central buffert, budgeten ska vara hos rektorerna

Kontinuerliga budgetuppföljningar (minst varannan månad)

Avser uppföljningar med rektorerna men även den verksamhetsövergripande budgeten (lokaler, skolskjuts, IT, mm)

Tätare "Återbesök" där enheter har avvikelser/utmaningar

Modersmålsenheten Uppdaterad rutin och studiehandledning (fördelar ut kostnaderna för viss studiehandledning)

Översyn IKT (inventering)

Söka statsbidrag (krävs mycket mer arbete i verksamhet). Behov att ta tillbaka.

Mål och uppdrag

Flera verksamheter har avvecklats de senaste åren
t.ex. Hälsoäventyret

Genomströmning på 3 år, Gymnasiet

Främja närvaro

Göra eleverna mer delaktiga – studiesituation,
kontroll

Planering, prioritering, påverkan och utveckling och
resultat

Vi har ju också ett projekt ISA
2.0. <https://www.osthammar.se/sv/utbildning-och-barnomsorg/esf--projektet-isa-2.0/> Projektet utgår
från problematiken med ungdomars skolfrånvaro
och bristande genomförd gymnasieutbildning i
Östhammars kommun. Många ungdomar omfattas
av kommunens aktivitetsansvar (KAA) och en
betydande andel har en bakgrund med skolfrånvaro,
ofta kopplat till neuropsykiatriska
funktionsnedsättningar (NPF). Genomströmningen i
gymnasiet är låg och många ungdomar avslutar sina
studier utan examen, vilket försvårar deras inträde
på arbetsmarknaden.

Kommunledningskontoret

KLK redovisar gult för **nöjda kommuninvånare**.

Aktiviteter som planeras för att åstadkomma målet är att arbeta vidare med att analysera inkommande ärenden och händelser till Östhammar direkt i syfte att identifiera hur vi ger bättre information och service till medborgare, besökare och företagare.

Vidare planeras att skapa och förstärka arbetssätt för att löpande kommunicera ut nämnders beslut.

I syfte att göra kommunens information lättillgänglig ska webbredaktörer m.fl. utbildas i klarspråk.

Samhällsbyggnadskontoret

Budgetföljsamhet

Beror främst på att detta är en merkostnad som inte är budgeterad.

För att ändå möta detta, utan att släppa taget om åtagandena (intrångsersättningar) så ligger vårt fokus på att öka intäkterna i mark- och exploateringsverksamheten. Detta bidrar dessutom till måluppfyllnad på andra områden.

Omsorgskontoret

Uppdrag:

Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser (GUL).

Vi har haft en bra dialog med Bruks, som har bekräftat att de kan hjälpa oss med detta. För närvarande väntar vi på en kostnadsbild från dem innan vi går vidare med uppstarten.

Budgetföljsamhet: (RÖD).

Vi vidtar flera åtgärder för att hålla budgeten i balans. Nedan följer specifika åtgärder inom olika områden

Äldreomsorg:

- Sammanfoga Gimo och Alunda hemtjänst (neddragning av en chef).
- Minskat en chefstjänst på Edsvägen.
- Sammanfoga Östhammar Norra och Östhammar Södra till en hemtjänst (neddragning av en chef).
- Centralisera bemanningen (neddragning av administrativ personal).
- Konsult i bemanningsekonomi ser över varje enhet.
- Omförhandla schema (tar bort fridagar och drar ner på arbetspass).
- Hantera övertalighet på vissa enheter.
- Ändra nattorganisationen.
- Verksamhetschef har i uppdrag att stoppa all övertid ute i verksamheten.

Myndighet (Överskott):

- Minska en biträdande enhetschefstjänst.
- Ersätta externa placeringar på BoU med 20 % innan sommaren (hemmaplanslösningar istället)

Hälsa och Sjukvård (HSL):

- Då nattbemanningen inte får ansökningar och alltid bedrivs av bemanningssjuksköterskor, ska vi testa att utöka tjänsterna. Vi hoppas att vi får fler sökande när vi erbjuder två sjuksköterskor i tjänst istället för en. Detta ska minska behovet av bemanningssjuksköterskor

LSS:

- Ändringar i schemaläggning.
- Neddragning av administrativ personal.

Riktlinje för Oljeskydd

Östhammars kommun

Antaget av	Kommunstyrelsen
Antaget	2025-06-03 § 96
Gäller för	KS, nämnder
Dokumentansvarig	Säkerhetsskydd och beredskap

Innehållsförteckning

Inledning	2
Bakgrund	2
Mål och syfte	2
Oljeskyddsberedskap	2
Ansvar	3
Aktörer	6
Bekämpning och sanering	11
Avfallshantering	12
Hamnar	13
Dokumentation	14
Ekonomi	15
Miljö	16
Organisation	18
Information och massmedia	18
Prognos	19
Bilagor	19

Inledning

Denna riktlinje för oljeskydd beskriver ansvarsområden, resurstillgänglighet och de olika faserna av en oljeskyddsinsats. En oljeskyddsinsats inom det geografiska området berör alltid en i och med det geografiska områdesansvaret.¹

Ett oljeutsläpp kan involvera aktörer på såväl lokal, regional, nationell och internationell nivå. På internationell nivå är det i första hand Finland och Åland som skulle kunna bli berörda.

Bakgrund

Östhammars kommun har lång kuststräcka och många större seglande fartyg som passerar Ålandshav framförallt utanför Gräsö och inseglingen till Hargshamn men även i farleden mellan Öregrund och Gräsö.

En riktlinje för oljeskydd behövs eftersom saneringsinsatsen som följer efter en räddningsinsats vid oljeutsläpp till havs kan bli ett kommunalt ansvar. Erfarenheter från stora oljeolyckor påvisar nödvändigheten av att ha en robust kommunal beredskap för att hantera oljeförorening till havs. Kommunens beredskap mot skador till följd av oljeutsläpp till havs syftar till att avvärja, begränsa och undanröja skador av olja för att begränsa långvarig miljöpåverkan och ekonomiska konsekvenser.

Mål och syfte

Syftet med riktlinjen är att samla information och material om arbetssätt, ansvarsfördelning och potentiella samverkansaktörer vid oljeutsläpp eller utsläpp av andra skadliga ämnen till havs, i insjöar eller andra vattendrag. Målsättningen med kommunalt oljeskadeskyddsarbete är att ha förmåga att bekämpa utsläppen för att minimera de ekologiska och ekonomiska följderna. Tidiga och rätt prioriterade åtgärder kan minimera samhällets kostnader och skador på miljön väsentligt. Riktlinjen är en allmän skrift som kortfattat redogör för de olika parametrar och frågeställningar som blir aktuella vid utsläppen. Den ska även tydliggöra kommunens resurser, förmågor och ansvarsförhållanden vid ett oljepåslag i kommunen.

Oljeskyddsberedskap

Östhammars kommun har många öar och milslånga kuststräckor med högt skyddsvärde i form av naturreservat, salskyddsområde, fågelskyddsområden och kylvattenintag till Forsmarks kärnkraftverk.

Riktlinjen är ett dokument som redogör för de olika parametrar och frågeställningar som blir aktuella vid en oljeolycka till havs och i skärgård. Planen beskriver ansvarsförhållanden och en grundorganisation som kan anpassas och dimensioneras efter rådande förutsättningar.

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Det lokala geografiska områdesansvaret under en samhällsstörning. <https://rib.msb.se/filer/pdf/28842.pdf>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en oljeskyddspärm² innehållande allmän information relaterad till en oljeolycka och den ska fungera som ett komplement till Östhammars kommuns Riktlinje för oljeskydd.

Östhammars kommun har en tjänsteperson i beredskap (TIB) som kan initiera den egna organisationen. TIB ansvarar för att kontakta ansvarig för att inleda en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF).

Oljeutsläpp i insjöar och andra vattendrag

Oljepåslag i insjöar och andra vattendrag, exempelvis efter en tankbilsolycka, är en mer lokal händelse som vanligtvis hanteras av den kommunala räddningstjänsten. Vid en större händelse kan det dock vara nödvändigt att hantera saneringen på samma sätt som vid ett oljepåslag till havs. Konsekvenserna kan bli allvarliga och långvariga, särskilt om utsläppet sker i en dricksvattentäkt eller i vattendrag med nationellt intresse och höga naturvärden.

Digitala hjälpmedel och verktyg

Karttjänsten miljöatlas³ är ett verktyg där information om känsliga områden och objekt, samt om kustens strandtyper finns samlad.

Naturvårdsverkets hemsida har en kartfunktion där skyddad natur visualiseras och kan sorteras⁴.

Strandstädarkartan är en digital karta som tillhandahålls av västkuststiftelsen. Kartan kan vid ett oljeutsläpp användas av kommuner för att låta allmänheten rapportera in fynd av olja⁵.

Ansvar

Enligt 1 kap 2 § 1 st i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, (LSO)⁶, avses med räddningstjänst de räddningsinsatser som staten eller kommunerna ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Staten eller kommunen ska endast ansvara för en räddningsinsats om det är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt (1 kap 2 § 3 st LSO). Ur detta följer att ett oljeutsläpp som riskerar att drabba stränder ofta kan betraktas som en räddningsinsats, men det behöver inte entydigt vara en sådan om förberedelser kan göras innan oljepåslag. Juridiskt går gränsen mellan kommunens och statens ansvarsområden vid strandlinjen.

Kustbevakningen (KBV) ansvarar för miljöräddningstjänst till sjöss, och vid strandlinjen övergår ansvaret till den kommunala räddningstjänsten. Kommunen ansvarar även för

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kommunens oljeskadeskydd.

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/oljeskadeskydd/kommunens-oljeskadeskydd/>

³ Miljöatlas <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=e00b68a27e474926930a2197683733ea>

⁴ Skyddad natur <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

⁵ Strandstädarkartan <https://online.infracontrol.com/Public/IssueForm/213/Strandstadarkartan>

⁶ SFS 2003:778 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003778-om-skydd-mot-olyckor_sfs-2003-778/

hamnområden (pir till pir), kanaler, vattendrag och insjöar. Detta är den strikta juridiska definitionen av ansvarsområden men i praktiken krävs ofta samverkan mellan aktörer till sjöss och på strand för att lösa uppgiften och utföra en effektiv insats. När oljans spridning har stabiliserat sig och inte längre kan förvärras, avslutas räddningstjänsten enligt LSO. Därefter övergår insatsen till sanering, vilket inte regleras av LSO, utan styrs av andra åtgärdsplaner för sanering. Räddningsledaren fattar beslut om när räddningsinsatsen avslutas och rapporterar därefter skriftligen till den utsedda saneringsledaren, som är ansvarig för oljesaneringen.

Förberedelser – Fas 0

Kartläggning av skyddsvärda områden, erfarenheter och kunskap om att hantera utsläpp samt upprättande och ajourhållning av en lokal oljeskadeskyddsplan är viktiga förberedelser. Vid hot om oljepåslag styr prognoserna vilka kuststräckor som prioriteras. Prioritering av skyddsvärda områden kräver kunskap om tillgänglighet och praktiska skyddsåtgärder. Vetskap om detta är avgörande för att arbeta effektivt och maximera nyttan. Prioriteringen påverkas också av olyckans årstid. Om möjligt är det fördelaktigt att dokumentera kuststräckor innan påslaget sker. Allmänheten kan bidra genom att rensa sandstränder från tång och skräp innan påslaget, men efteråt bör oorganiserade insatser undvikas för att skydda hälsa och minska kontaminering, se bilaga 2 Rutiner och checklistor samt bilaga 4 Skyddsvärden med prioriteringar.⁷.

Räddningstjänst – Fas 1

Bekämpning av oljeutsläpp räknas som räddningstjänst och utförs för att avvärja och begränsa skador. De berörda kommunerna svarar bland annat genom exempelvis egna räddningstjänster för bekämpning i strandzonen och i hamnar. Enligt lag är ansvarsgränsen mellan KBV (statens) och kommunens ansvarsområden vid strandlinjen, där KBV ansvarar för räddningstjänst till sjöss och kommunen ansvarar för åtgärder vid strandlinjen. I praktiken kan gränsen vara flexibel, och samverkan krävs för att hantera situationer som omfattar både sjö och land. Hamnar är ett kommunalt ansvar, och dess gränser i vattnet framgår bland annat i Räddningstjänstens handlingsprogram.

Grovsanering – Fas 2

Första prioritet är att försöka styra oljan med mekaniska hjälpmedel som länsor till minst olämpliga områden längs kusten, skydda stränderna med dukar och länsor och därefter hindra att ilandfluten olja sprids vidare. Olja som når land kan spridas och förorena stora områden och då krävs det betydande resurser i form av personal, materiel och underhåll för uthållighet. Det inledande saneringsskedet, grovsaneringen, leds av en kommunal räddningsledare från brandförsvaret.

Finsanering – Fas 3

När räddningstjänsten är avslutad vidtar saneringsarbetet. Saneringsåtgärderna är i princip att städa och göra rent på oljedrabbade stränder och vidtas när oljan inte längre kan spridas och

⁷ Bilaga 4 Skyddsvärden med prioriteringar

hota nya områden. Oljesanering brukar vara ett mycket långvarigt och resurskrävande arbete, som vid stora olyckor kan engagera tusentals personer i flera månader. För att kommunen på ett effektivt sätt ska klara saneringen krävs en väl fungerande organisation som bygger på de åtgärdsplaner som utarbetats. Saneringsledaren utses av kommunledningen efter samråd med Uppsala brandförsvaret. Oljesanering av stränder är inte reglerad i någon författning, men kommunen ansvarar för sitt geografiska område.

Räddningstjänst eller saneringsinsats?

En oljeskyddsinsats klassas inledningsvis som räddningsinsats enligt kriterier i 1 kap 2§ Lagen om skydd mot olyckor. Insatsen ska enligt lagen vara motiverad utifrån följande kriterier:

- Behovet av ett snabbt ingripande.
- Det hotade intressets vikt.
- Kostnaderna för insatsen.
- Omständigheterna i övrigt.

Räddningstjänsten avslutas när räddningsledaren fattar beslut om detta, vilket dokumenteras i räddningstjänstens händelserapport. Beslutet om avslut regleras i 3 kap 9§ i Lagen om skydd mot olyckor och markerar övergången till sanering om insatsen inte längre bedöms vara en räddningsåtgärd. Dialog sker mellan räddningsledaren och den efterföljande parten med genomgång om vad som gjorts eller kan behövas göras i fortsättningen men som inte ryms inom definitionen för räddningsinsats.

Extraordinär händelse

Lag (2006:544)⁸ om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap syftar till att kommuner och regioner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred.

En extraordinär händelse är en händelse som:

- Avviker från det normala.
- Innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig och/eller långvarig störning i viktiga samhällsfunktioner.
- Kräver skyndsamma insatser av en kommun eller region.

⁸ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006544-om-kommuners-och-regioners-atgarder_sfs-2006-544/

Aktörer

Nedan följer relevanta aktörer för en oljesaneringsinsats. Utöver kända aktörer tillkommer också den aktör som orsakat utsläppet.

Kustbevakningen

Kustbevakningen (KBV) är en statlig myndighet som ansvarar för miljöräddningstjänst till sjöss, inklusive åtgärder vid oljeutsläpp. Deras mål är att stoppa läckage, förhindra spridning och samla upp olja innan den når land⁹. KBV använder tekniska hjälpmedel som flygövervakning, Seatrack Web¹⁰ och Sjöbasis¹¹ för att hantera utsläpp och prognostisera oljans spridning och fartygs rörelsemönster.

Ansvarsgränsen går vid strandlinjen: KBV hanterar insatser till sjöss, medan kommunerna tar över vid land. Samarbete mellan KBV och kommunal räddningstjänst är avgörande för att effektivt hantera oljeutsläpp. Genom samarbete mellan myndigheter och kommuner kan resurser användas snabbt och koordinerat för att minimera miljöskador.

Räddningstjänst

Den kommunala räddningstjänsten ansvarar för att hantera oljeutsläpp som når land, särskilt vid strandlinjer, hamnområden, kanaler och insjöar. Kommunen ska snabbt vidta åtgärder för att begränsa oljans spridning och skydda miljön. Detta kan inkludera användning av länsor och dämmande dukar för att förhindra ytterligare spridning på land.

När oljan når land och påverkar inre vattenområden, övergår ansvaret från KBV, som hanterar insatser till sjöss, till den kommunala räddningstjänsten. Kommunen leder ofta den initiala bekämpningen och övergår sedan till sanering när oljans spridning har stabiliserats. Saneringen kan pågå under en längre tid och kräver ofta stora resurser.

Kommunen samarbetar nära med KBV för att säkerställa att insatserna är samordnade. Vid större utsläpp kan även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och andra kommuner bidra med resurser genom samverkan.

Sammanfattningsvis är den kommunala räddningstjänstens ansvar att snabbt bekämpa olja vid land, sanera drabbade områden och koordinera insatserna i samarbete med andra aktörer.¹²

Sjöfartsverket

I sin roll som infrastrukturhållare verkar Sjöfartsverket för att upprätthålla en hållbar maritim miljö, vilket innefattar både arbete för en högre sjösäkerhet men också att främja miljöarbetet. Detta sker genom att verket levererar hållbara sjövägar och värnar liv och miljö vilket utförs genom lotsning, farledshållning, isbrytning, sjötrafikinformation, sjögeografisk verksamhet,

⁹ Kustbevakningen Olja <https://www.kustbevakningen.se/var-verksamhet/raddningstjanst/miljoraddning-till-sjoss/olja/>

¹⁰ Program för miljöräddningstjänst till sjöss <https://www.kustbevakningen.se/globalassets/documents-new/var-verksamhet/raddningstjanst/program-for-miljoraddningstjanst-til-sjoss.pdf>

¹¹ Sjöbasis <https://www.kustbevakningen.se/var-verksamhet/sjoovervakning/civil-sjoinformation/samverkan-sjoinformation/>

¹² Uppsala brandförsvär handlingsprogram <https://uppsalabrandforsvar.se/om-oss/var-verksamhet/mal-och-uppdrag/>

sjömansservice samt sjö- och flygräddning. Myndigheten ansvarar för nationella sjö- och flygräddningscentralen (JRCC) och för efterforskning och räddning av människor. Att farlederna är säkra är inte minst viktigt vid oljetransporter längs kuster och i de stora insjöarna Mälaren och Vänern. Myndighetens ansvar för sjögeografisk information följer internationell standard och bidrar i hög grad till att minska risken för grundstötningar och kollisioner till havs, vilket även Sjöfartsverkets ansvar för sjögeografisk information och lotsning bidrar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) förstärkningsresurs för oljeskadeskydd syftar till att stärka aktörers förmåga att hantera oljeutsläpp som hotar Sveriges kust. När kommunens och regionens resurser är uttömda, kan MSB tillhandahålla materiel från sina depåer i Göteborg, Stockholm, Gotland, Oskarshamn, Malmö och Härnösand.

Resurserna inkluderar:

- Länsor för inneslutning.
- Strandskyddsdukar.
- Pumpar och skimrar.
- Båtar och ATV för transporter.
- Skyddsutrustning och handverktyg för sanerare.
- Utrustning för saneringsplatser.
- Storsäckar för mellanlagring av olja.

Vid utskick av materiel erbjuder MSB instruktörer för utbildning och stöd vid saneringsplatsens uppbyggnad. Räddningsledare inom kommunal eller statlig räddningstjänst kan rekvirera materialet.¹³

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen kan kartlägga vilka hamnar i länet som kan användas som nödhamnar respektive mottagningsplatser för olja som uppsamlats till havs av kustbevakningen.

Transportstyrelsen kan också utfärda förbud och förelägganden

Exempel:

- Förbud mot fartygets avgång eller vidare resa.
- Förbud att påbörja eller fortsätta lastning, lossning, läktring eller bunkring.
- Föreläggande att fartyget ska följa viss färdväg.
- Föreläggande gällande fartygets framförande eller drift.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har ett samordnande ansvar vid oljeutsläpp och stödjer både kommuner och statliga myndigheter som KBV och MSB. Vid större utsläpp kan länsstyrelsen initiera och leda regionala samordningsinsatser, säkerställa att beredskapsplaner följs och ge vägledning till kommunerna¹⁴.

¹³ Förstärkningsresurser <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/msbs-arbete-vid-olyckor-kriser-och-krig/forstarkningsresurser/>

¹⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Beredskapsplanering. <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farlaga-amnen/oljeskadeskydd/kommunens-oljeskadeskydd/>

Länsstyrelsen övervakar även miljökonsekvenser och vidtar åtgärder för att skydda känsliga ekosystem. De fungerar som en länk mellan lokala aktörer och nationella resurser för att effektivt hantera insatser och långsiktig sanering.

Länsstyrelsen beslutar om olika typer av tillstånd som kan behövas för att kunna genomföra oljesanering. Det är önskvärt att Länsstyrelsen, KBV eller behörig myndighet bistår med uppmaning/krav på att fartyg som passerar det drabbade området sänker hastigheten. Svallvågorna orsakar lätt nya påslag medan sanering pågår. Länsstyrelsen kan utfärda avlysningar eller utfärda tillfälliga föreskrifter om förbud för båttrafik.

Havs och vattenmyndigheten

Havs och vattenmyndigheten (HaV) oljejourverksamhet är under omprövning. Från 1 januari 2015 finns inget fast avtal med specifik genomförare, men myndigheten samarbetar kontinuerligt med MSB samt KBV för att förbättra miljöskyddet vid olje- och kemikalieutsläpp. En ny struktur för kunskapsstödet utvecklas under ledning av MSB. Vid olyckor eller akuta situationer hjälper HaV och MSB med att hänvisa till lämpliga utförare.¹⁵

Försvarmakten

Försvarmakten kan bidra vid oljeutsläpp genom att tillhandahålla resurser, personal och teknisk expertis, särskilt vid större eller komplexa utsläpp. De kan bistå med logistik och transport, exempelvis genom att använda flyg, fartyg och fordon för att snabbt leverera utrustning och personal till drabbade områden¹⁶.

Polismyndigheten

Eventuella åtalsanmälningar från drabbade utreds av Polisen vid utsläpp av olja. Polisen ansvarar tillsammans med andra aktörer för avspärningar av vägnät och Drabbade kuststräckor.

SMHI

SMHI erbjuder ett verktyg där det går att prognostisera hur oljan kommer sprida sig i ett område. Detta verktyg kallas för Seatrack web och kan användas för att genomföra förebyggande åtgärder för oljepåslag. SMHI tillhanda håller inte detta till en kommuner men KBV har möjlighet att använda programmet och kan bistå en kommun i arbetet.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket är en statlig myndighet för miljöfrågor och kan bland annat göra uppföljningar av miljöeffekter efter utsläpp av olja.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB

IVL Svenska Miljöinstitutet kan bidra vid oljeutsläpp genom att erbjuda expertkunskap och forskningsstöd. De kan genomföra miljöbedömningar för att analysera utsläppets påverkan på miljön, samt ge rådgivning om effektiva saneringstekniker för att hantera olja på land och i

¹⁵ Hav och vattenmyndigheten <https://www.havochvatten.se/miljopaverkan-och-atgarder/miljopaverkan/fororeningar-och-farlaga-amnen/oljeutslapp/stod-verktyg-och-ansvar-vid-ett-oljeutslapp.html>

¹⁶ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003778-om-skydd-mot-olyckor_sfs-2003-778/

vatten. IVL Svenska Miljöinstitutet har också erfarenhet av att utveckla och tillämpa nya saneringsmetoder och teknologier för att minimera miljöskador och återställa drabbade ekosystem.

Frivilliga Resurs Gruppen

Frivilliga Resursgruppen kan stödja vid oljeutsläpp genom att bistå med praktiskt fältarbete, som att samla in förorenat material och hjälpa till med sanering av drabbade områden. De kan också bidra med logistiskt stöd, transport av resurser och stöd vid samordning mellan myndigheter och lokalsamhällen. Frivilliga Resursgruppen erbjuder även krisstöd till drabbade personer och samhällen, inklusive psykosocialt stöd och hjälp vid evakuering. Deras flexibla och frivilliga insatser gör dem till en viktig resurs vid oljeutsläpp.

Sjöräddningssällskapet

Vid ett oljespill kan Sjöräddningssällskapet använda länsor för att begränsa skador på den marina miljön tills KBV saneringsfartyg anländer. Sjöräddningssällskapet har 26 stycken miljöräddningssläp med sammanlagt cirka 6000 meter länsor, strategiskt placerade i Sverige. Varje släp har 200–400 meter länsor för att ringa in och begränsa spridningen vid ett utsläpp, samt 20 meter absorberingsläns. I Öregrund finns ett släp, tre räddningsbåtar, en Rescuerunner och en räddningssvävare. Sjöräddningssällskapet agerar på uppdrag av KBV eller kommunal räddningstjänst och släpet ska vara på gång inom 30 minuter efter larm. I samråd mellan operativa jouren hos sjöräddningssällskapet och KBV ledning kan man transportera släp eller utrustning från någon av dem andra depåerna i Sverige.

Sjövärnskåren

Enligt avtalet om samarbete i miljöräddningstjänst till sjöss mellan Sjövärnskåren och KBV åtar sig Sjövärnskåren att utföra de uppgifter som KBV räddningsledare tilldelar. Detta arbete kommer att utföras av utsedda regionala kårer.

Uppgifterna ska vara utformade så att de medför låg risk för deltagarna.

Exempel på sådana uppgifter inkluderar transport av personal och materiel, bogseringsuppdrag, rekognosering och assistera vid avspärningar.

Saneringsföretag/konsult

Saneringsföretag eller konsulter kan spela en avgörande roll vid oljeutsläpp genom att erbjuda expertkunskap, saneringstjänster och specialutrustning. De kan ge teknisk rådgivning om bästa metoder för att stoppa och sanera oljespill, samt utföra praktisk sanering, som att ta bort förorenade material och använda specialutrustning för att samla upp oljan. Företagen har resurser för att snabbt mobilisera insatser vid stora utsläpp och kan också hjälpa till med förebyggande arbete och beredskapsplanering för framtida incidenter.

Grannkommuner

Grannkommuner har eventuellt möjlighet att bistå den drabbade kommunen vid oljeutsläpp, särskilt när resurser inte räcker till. De kan bidra med extra personal, utrustning och material, samt hjälpa till med samordning och logistik för att effektivt hantera insatserna. Vid större utsläpp, som bedöms som extraordinära händelser, kan grannkommuner ge formellt stöd och

få ersättning för sina insatser¹⁷. De har också ansvar för att skydda sina egna områden om oljan sprider sig över kommungränser och kan delta i sanering och återställning av drabbade miljöer.

Det är dock viktigt att notera att grannkommuner också kan bli drabbade av utsläppet, vilket kan påverka deras egna resurser och kapacitet att bidra. I sådana fall kan deras förmåga att bistå den drabbade kommunen vara begränsad, och de kan behöva fokusera på att hantera sina egna insatser. Samarbete mellan kommunerna blir då ännu viktigare för att säkerställa att hjälpen fördelas dit den behövs mest.

Övriga aktörer

Vid ett oljeutsläpp är även försäkringsbolag, markägare, andra Länsstyrelser, SOS Alarm, Sveriges Radio samt aktörer i Finland eller på Åland, beroende på utsläppets plats, viktiga aktörer i arbetet.

Övriga frivilliga

Frivillig arbetskraft kan vara en värdefull resurs under saneringsfasen efter en större händelse. För att dessa frivilliga arbetare ska kunna bidra effektivt krävs en tydlig ledning som organiserar arbetsuppgifterna. Kommunen har möjlighet att kalla in frivilliga resurser som kan hjälpa till med olika uppgifter, som informationsspridning och utspisning. Katastrofhjälp för fåglar och vilt är en organisation som erbjuder stöd och hjälp för omhändertagande och tvättning av oljeskadade djur.

Vid större oljepåslag kan allmänheten ofta vilja bidra med frivillig arbetskraft. För Östhammars kommun innebär detta att saneringsledaren måste ha en plan för hur man tar emot, kommunicerar med och hanterar både frivilligorganisationer och spontanfrivilliga.

Saneringsledaren bör beakta de risker och den komplexitet som uppgiften medför när det gäller att ta emot frivilliga insatser. Det är viktigt att användandet av frivilliga inte tar fokus från den faktiska saneringsinsatsen. Om frivilliga ska nyttjas bör det gynna insatsen snarare än att avleda uppmärksamheten. Därför är det viktigt att upprätta en informationskanal tidigt, för att kommunicera om vilken hjälp som önskas och hur intresserade kan anmäla sig.

Innan frivilliga påbörjar sitt arbete måste de få tillräcklig utbildning, utrustning och instruktioner för sina uppgifter. All hantering av frivilliga ska dokumenteras, och det är också viktigt att frivilliga är försäkrade¹⁸.

¹⁷ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006544-om-kommuners-och-regioners-atgarder_sfs-2006-544/

¹⁸ Hantering av frivilliga vid ett oljespill <https://www.msb.se/contentassets/e3ebc928de964a5eb1e5aee0a9ecb83e/13-hantering-av-frivilliga-vid-oljespill.pdf>

Bekämpning och sanering

Vid ett oljeutsläpp finns flera saneringsmetoder som kan tillämpas beroende på faktorer som strandtyp, oljans egenskaper, väderförhållanden och tillgång till skadeplatsen. Generellt gäller att ju tidigare insatser sätts in och ju kraftfullare de är, desto större chans att bekämpningen blir framgångsrik.

Metoder till havs

Vid oljeutsläpp till sjöss används flera saneringsmetoder beroende på utsläppets omfattning och placering. Ju tidigare insatserna sätts in, desto större chans att hindra oljan från att sprida sig.

Metoder i strandzonen

För att förhindra att oljan når stränderna används olika åtgärder i strandzonen, som räddningstjänsten ansvarar för.

Dessa inkluderar:

1. Styrning av oljan med hjälp av länsor till mindre känsliga områden, vilka identifieras i den digitala miljöatlasen.
2. Strandskyddsdukar placeras på stränder för att minimera skador på känsliga områden, också identifierade i miljöatlasen.

MSB har givit ut en skrift, 'Saneringsmanual för olja på svenska stränder', som beskriver saneringstekniker för olika strandtyper.¹⁹

Saneringsavslut

Beslut om när saneringen ska anses avslutad är ofta svårt och omdebatterat, och många diskussioner har handlat om frågan: "Hur rent är rent?". Sanering av olje- och kemikalieutsläpp utförs huvudsakligen av socioekonomiska snarare än strikt miljömässiga skäl. Ur ett miljöperspektiv kan en viss mängd olja lämnas kvar på stranden. Naturen får själv ta hand om de oljerester som lämnats kvar och med andra ord genomgå en naturlig återhämtning. Det finns enkla och snabba metoder som ska kunna användas i fält under pågående saneringsinsats. De parametrar som bäst beskriver oljans miljöpåverkan efter en sanering är "klibbighet", "blödning" och "avskrapbarhet". Med klibbighet avses om ett föremål (t.ex. en fågel) kommer i kontakt med oljan och blir smutsigt. "Skrapa av" är en mängdmetod, som visar på om olja skavs av vid kontakt eller inte. "Blödning" visar på om oljan "blöder", dvs. om klibbig olja tränger fram ur torkad olja vid ökad temperatur. Klibbighetstestet utförs med ett tryck om 0,1 kg/cm² (motsvarande trycket från en större fågel, t.ex. svan) och klibbigheten avläses på en duk av teflon. Avskrapbarhet testas med en skrapa med avrundad bas och blödning testas genom upphettning.

¹⁹ Saneringsmanual för olja på svenska stränder
<https://www.msb.se/contentassets/e3ebc928de964a5eb1e5aee0a9ecb83e/14-saneringsmanual-olja-svenska-strander.pdf>

Hälsoskydd och arbetsmiljö

Vid oljeutsläpp och under den efterföljande saneringen är det avgörande att de som arbetar med oljan är medvetna om de hälsorisker som oljan kan medföra. Under räddnings- eller saneringsinsatser har en arbetsledare ett samordnande arbetsmiljöansvar för all personal, inklusive frivilliga. Riktlinjer för arbetsmiljö och skyddsåtgärder ska sammanställas, utifrån riskanalys, med krav på skyddsutrustning och fysisk hälsostatus hos saneringspersonal. De som arbetar under saneringsinsatsen måste ha tillgång till mat och dryck, plats för vila samt tillgång till tvätt och rengöring av kläder. Olja innehåller hälsovådliga ämnen såsom t.ex. polycykliska aromatiska kolväten (PAH:er) och tungmetaller. Olja kan även innehålla lättare organiska ämnen som vid varmare förhållanden kan ge upphov till lukt, irritation etc. Möjlig exponering är via andningsvägar, magtarmkanalen eller upptag via huden. De hälsoeffekter som är dokumenterade från större internationella saneringsinsatser är främst huvudvärk, irritation i hals, hudirritation och irriterade ögon. Ämnena kan också vara cancerogena vilket gör att direktkontakt med oljan ska undvikas. Förutom hälsorisker orsakade av oljan, kan saneringsarbetet vara tungt och utföras i miljöer som innebär stora risker för olycksfall, exempelvis hala klippor, varierande väderlek och tunga lyft.

Avfallshantering

När oljan når land och saneringen inleds, genereras stora mängder avfall som är kontaminerat med olja och därmed klassas som farligt avfall. Vid hantering av detta farliga avfall är det viktigt att vidta åtgärder för att förhindra sekundär kontaminering. Transport av farligt avfall kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Det är fördelaktigt att använda etablerade entreprenörer som har både erfarenhet och tillstånd att hantera farligt avfall.

På plats

Det finns inga krav på anmälan eller tillstånd för tillfällig lagring av oljekontaminerat avfall vid olycksplatsen. Detta bör dock inte förväxlas med mellanlagring, där specifika krav gäller (se avsnitt om mellanlagring). För att förhindra sekundär kontaminering är det viktigt att redan från början sortera avfallet och använda täta containrar eller täta underlag. Rengöring av materiel bör, om möjligt, ske på en plats där förorenat tvättvatten kan hanteras på ett miljömässigt korrekt sätt.

Transport av farligt avfall

För transport av farligt avfall krävs tillstånd enligt Avfallsförordningen (2020:614)²⁰. Länsstyrelsen beviljar dessa tillstånd. Den som lämnar över avfallet har en skyldighet att säkerställa att transportören har erforderligt tillstånd att hantera farligt avfall. Detta gäller även när transportören ska överlämna avfallet till mottagaren. För mer information om avfallstransporter hänvisas till Länsstyrelsens hemsida²¹.

²⁰ Avfallsförordning (2020:614) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/avfallsforordning-2020614_sfs-2020-614/#overgang

²¹ Länsstyrelsen Uppsala Transport och hantering av avfall <https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/miljo-och-vatten/miljofarlig-verksamhet/avfall/transport-och-hantering-av-avfall.html>

Mellanlagring

Kommunen måste ha kapacitet att hantera den olja som samlats in både i strandzonen och den olja som tagits upp till sjöss av miljöräddningsfartygen. Välplanerade mellanlagrings- och slutförvaringsplatser är avgörande för effektiv bekämpning och sanering vid stora oljeutsläpp. Eftersom det kan vara svårt att exakt avgöra avfallets sammansättning, bör all insamlad olja betraktas som farligt avfall och behandlas därefter. Enligt riktlinjen kan transporten av den upptagna oljan genomföras i etapper, där tillfällig eller alternativ mellanlagring används. Båda lagringstyperna kräver noggrant förberedda ytor. Målet bör vara att all upptagen olja, om möjligt går till destruktion vid en upphandlad avfallsanläggning för farligt avfall.

Regionala anläggningar

Vid ett större oljepåslag finns risken att kapaciteten för mellanlagring på kommunens egna avfallsanläggningar kan bli otillräcklig. Därför krävs samarbete med regionala anläggningar som är lämpliga för omhändertagande av oljekontaminerade massor. Exempel på regionala anläggningar:

- Uppsala Kommun, Hovgården har en lagringskapacitet på 20–25 000 ton oljeskadade massor och kan behandla upp till 40 000 ton under en treårsperiod.

Hamnar

Hamnarna är en resurs för upptagning och omlastning av förorenat material. Tillgängligheten till hamnen och kvalitén på infrastrukturen är då en avgörande faktor för att lastbilar ska ha möjlighet att hämta materialet för transport vidare till mellanlagringstation. Det är i många fall önskvärt att spärra av hamnar som riskerar att påverkas av oljebältet för att undvika att oljan tränger in och förorenar hamnområdet. Hamnarnas uppbyggnad gör dem ofta svårsanerade och de är dessutom ofta fyllda med båtar. En avspärning innebär dock risk för konflikter med fritidsbåtagare som vill nyttja sina båtar trots avspärningar.

Nödhamn

Transportstyrelsen får i enlighet med kap. 7, 5 § Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, ta beslut i likhet med ovanstående²². Beslut får i enlighet med 7 kap. 3§

Förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg, meddelas av

Kustbevakningen, om Transportstyrelsens beslut inte kan avvaktas²³.

Östhammars kommun är generellt olämplig för att ta emot ett större fartyg i behov av nödhamn, då de skyddade hamnarna är för små och grunda för att ett större fartyg ska kunna anlöpa. De skyddade hamnarna som skulle vara möjlig att spärra av är för liten och grund för ett större fartyg att anlöpa. Östhammars kommuns enda djuphamn är hamnen i Hargshamn. Inseglingen till Hargshamn är kantad av känsliga kuststräckor, och ett läckande fartyg i innerskärgården skulle innebära stora och svåra saneringsoperationer med effekter på flera viktiga samhällsfunktioner. Inom SKB:s anläggningar i Forsmark finns en djuphamn. På

²² Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1980424-om-atgarder-mot-fororening-fran_sfs-1980-424/

²³ Förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-1980789-om-atgarder-mot-fororening_sfs-1980-789/

grund av intilliggande kärnkraftverkens behov av kylvatten, så är denna hamn i högsta grad olämplig som nödhamn.

Offervik

Om det inte finns en lämplig hamn för ett nödställt fartyg kan en grundsättning för att undvika att fartyget sjunker bli aktuell. Möjligheten att välja en så kallad offervik kan vara ett alternativ till en vanlig hamn. En sådan vik behöver ha en geografisk utformning som lämpar sig för avspärning och grundstötning. Infrastrukturen till viken bör vara god och några särskilt känsliga naturvärden bör ej vara identifierade. För att möjliggöra för förutbestämd offervik (-ar) ska denna/dessa var utsedda i efter allt tänkbart samråd med exempelvis Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket och Kustbevakning m.fl.

Dokumentation

Allt som sker i samband med ett oljepåslag ska noga dokumenteras i text och bild för att det efteråt ska gå att ta del av beslutsunderlag, ansvarsfördelning och underlag för kostnadsberäkning. Ansvarig för att dokumentationen genomförs är räddningsledaren respektive saneringsledaren. Det är av största vikt att dokumentationen säkerställs vid övergång mellan räddningstjänstskedet och saneringsskedet. Bilddokumentationen kan göras av lämplig funktion på kommunen och/eller räddningstjänsten alternativt köpas in av lokalt företag. Kommunikationsfunktionen kan ha kontakter med lämpliga organisationer för dokumentation.

Före insats

Kusten bör dokumenteras även före det att oljan når land för att i efterhand ha underlagsmaterial vid ersättningsfrågor. Foto- och videodokumentation på kustremsan, nedfarter och tillfartsvägar bör genomföras.

Under insats

Den mest omfattande dokumentationen görs under insatsen. Samla in foto och video på saneringsmetoder, skador och händelseförlopp. Kustbevakningen ansvarar för att ta oljeprovver på utsläppet dels för att identifiera källan och dels för att olika oljor innebär olika risker och saneringsmetoder²⁴.

Efter insats

När saneringsskedet är över är det nödvändigt att göra en avslutande dokumentation om effekterna av oljeutsläppet och saneringen. Foto och video kan användas för att jämföra hur kusten såg ut innan oljan nådde land. Tillfartsvägar och tidigare skyddade områden kan ha belastats hårt under saneringen och en tydlig dokumentation underlättar för att få ersättning.

Kostnadsredovisning

Samtliga kostnader för organisationen och övriga merkostnader med anledning av händelsen redovisa separat. Det är angeläget att kommunens kostnader omedelbart efter insatsens

²⁴ Kustbevakningen, Oljeprovtagning <https://www.kustbevakningen.se/var-verksamhet/raddningstjanst/miljoraddning-till-sjoss/olja/provtagning/>

påbörjande särredovisas i förhållande till övriga aktörers kostnader, då omfattande och långvariga insatser kan bli föremål för fördelning av statliga bidrag i efterhand.

Ekonomi

För den berörda kommunen medför ett oljeutsläpp höga kostnader, både från räddnings- och saneringsinsatser. Av dessa två är det saneringen som oftast står för den största delen av kostnaderna, vilket gör det viktigt att sträva efter en snabb och effektiv sanering. Kostnaderna för räddnings- och saneringsinsatser är relativt lätta att uppskatta, eftersom utgifter för material och personal noggrant dokumenteras. För att underlätta kostnadsredovisningen bör en projekt- eller ändamålskod skapas, som alla kostnader kopplade till insatsen kan referera till. De ekonomiska kostnaderna för effekter på miljön, minskad turism och konsekvenser för näringslivet är däremot svårare att beräkna och kan inte anges med exakta belopp, vilket gör att de inte ersätts av staten.

Upphandling

Vid en extraordinär händelse gäller fortfarande Lag (2016:1145) om offentlig upphandling²⁵. Det finns möjlighet att göra undantag och genomföra direktupphandlingar om värdet är lågt (under tröskelvärdet) eller vid synnerliga skäl (Lagen om offentlig upphandling 19 a kap 5 §). Det är viktigt att noggrant dokumentera och motivera undantaget från Lagen om offentlig upphandling. Direktupphandling får inte göras om en upphandling redan har genomförts och ett bindande ramavtal har tecknats för den aktuella varan eller tjänsten. För att säkerställa att inköp görs enligt befintliga avtal, är det lämpligt att använda intern inköpskompetens. I vissa situationer kan det även bli aktuellt att hyra in entreprenörer.

Redovisning

Det ställs höga krav på att verifiera kostnader. Det är avgörande att dokumentera alla beslut och de omständigheter som rådde vid beslutsfattandet. I Lagen om skydd mot olyckor (LSO) finns regler som reglerar kommunens rätt till ersättning för saneringskostnader och kostnader för räddningstjänst.

Ersättning

Vid ett oljeutsläpp på statligt eller internationellt vatten har kommunerna rätt att få ersättning för sina kostnader kopplade till oljeskyddsinsatser på land. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) reglerar hur dessa kostnader ska ersättas. Det allmänna rådet (SRV FS 2004:11) beskriver de krav och den dokumentation som staten ställer när ersättning begärs²⁶.

När olja eller andra skadliga ämnen läcker ut och kräver insatser från den kommunala räddningstjänsten, har kommunen rätt att få ersättning från staten²⁷ för de kostnader som överstiger ett belopp som fastställs av regeringen. Räddningstjänsten ansvarar för att beräkna

²⁵ Lag (2016:1145) om offentlig upphandling https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20161145-om-offentlig-upphandling_sfs-2016-1145/#K19a

²⁶ SRVFS 2004:11 allmänna råd och kommentarer om ersättning till kommuner för räddningstjänst och viss sanering <https://www.msb.se/sv/regler/gallande-regler/skydd-mot-olyckor/srvfs-200411/>

²⁷ Ersättningar till kommuner enligt LSO <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/msbs-arbete-vid-olyckor-kriser-och-krig/ersattningar/ersattningar-till-kommuner-enligt-lso/>

sina kostnader och för att begära kostnadstäckning från MSB. För frågor och ansökningar kan man använda funktionsmailen: ersattning@msb.se.

Vid sanering har kommunen rätt till ersättning för de saneringskostnader som överstiger det belopp som regeringen fastställt. Kommunens kostnadsberäkningar bör omfatta:

- Kostnader för saneringsinsats.
- Kostnader för sekundär kontaminering.
- Slitage och skador på fordon och utrustning.

För att få ersättning från den internationella oljeskadefonden (IOPC²⁸) måste det utsläppta fartyget vara registrerat. Den läckta oljan måste vara eldningsolja eller råolja, medan läckage av bunkerolja (fartygets drivmedel) inte omfattas av fondens ersättning. För mer information om ersättningar, vänligen se de angivna riktlinjerna.

Den verksamhetsutövare som orsakat oljeutsläppet är ansvarig för det avhjälpande som följer²⁹. Däremot är det inte alltid möjligt att fastställa vem verksamhetsutövaren är, eller att verksamhetsutövaren har kapacitet för sanering. För att skyndsamt sanera oljeutsläppet kan kommunen behöva ansvara för saneringsinsatsen i verksamhetsutövarens frånvaro. Verktyget Seatrack Web kan användas för att spåra ett identifierat utsläpp till den källa oljespillet kommer ifrån, med den funktionen kan ansvarsutkrävande hävdas vid ersättningskrav³⁰.

Dokumentation ska ske av:

- Beslut och beslutsunderlag.
- Förorening, val av saneringsmetoder och tillhörande motivering.
- Arbetstid och inköp.

Den sammanställning som sker blir underlag för ersättningsanspråk och underlag att dra lärdomar från.

Miljö

Målsättningen är att, så långt det är möjligt, minska skadeverkningar på djur och natur vid ett oljeutsläpp. Stöd och kunskap kan fås från kommunens samhällsbyggnadskontor, Länsstyrelsen, IVL Svenska Miljöinstitutet eller andra myndigheter och organisationer.

Natur

Kustområdena i kommunen är av stor betydelse för såväl friluftsliv som växt- och djurliv. Eftersom inget område i princip är mindre viktigt än något annat kan hela kustlinjen påstås vara skyddsvärd. Större delen av Östhammars kommuns kuststräcka är klassificerad av statliga myndigheter som skyddsvärd.

²⁸ IOPC <https://iopcfunds.org/>

²⁹ Miljöbalk (1998:808) https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/#K10

³⁰ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Oljeutsläpp och föroreningsolyckor till sjöss. <https://rib.msb.se/filer/pdf/30009.pdf>

Kuststräckan är förhållandevis lång för kommunen och skärgården består av ett stort antal öar varav många är skyddade områden. För utvärdering och tolkning av särskilt känsliga områden är samhällsbyggnadskontoret samt kommunens miljöakkunnig en viktig resurs.

Länsstyrelsens miljöatlas utgör ett underlag för bedömning och prioritering av känsliga områden vid olika tidpunkter under året. Samhällsbyggnadskontoret har förberett en prioriterings lista som finns i bilaga 4.

Utgångspunkt för prioritering

Vid ett oljepåslag är det saneringsledaren som i samråd med berörda parter fastställer prioriteringarna för skadeinventering, bekämpning och sanering. När prioriteringarna fastställs ska hänsyn tas till följande faktorer:

- Skadegrad.
- Risker för bestående skador.
- Förekomst av särskilt skyddsvärda objekt inom drabbade områden.
- Drabbade områdets geografiska läge, bottenförhållanden och vågexponering.
- Risker för störningar på djur- och fågelliv.

Djur

Ett oljeutsläpp till havs får oftast stora konsekvenser på djurlivet. Skador på vilt är normalt sett inte räddningstjänstens ansvar. Undantag bör göras när skadorna är av sådan omfattning att det är fråga om miljöskada eller hot om miljöskada. Räddningsledaren bör då kontakta länsstyrelsen för hjälp och råd i ärendet. Exempel på frivilligorganisation för fåglar och vilt är Nordens Viltrehabilitering³¹ eller Katastrofhjälp - Fåglar och Vilt (KFV)³². De djur som inte bedöms kunna återföras till ett liv i frihet och reproduktion eller som inte går att fånga ska humanit avlivas. Vid behov av skyddsjakt ska samverkan ske mellan polis, kommunen och skyddsjägare.

Avlidna djur

Avlidna djur som är kontaminerade med olja klassificeras som riskavfall och ska hanteras enligt gällande avfallshanteringsföreskrifter. Eftersom avfallsanläggningen vid Vaddika inte har kapacitet att ta emot oljeskadade djur, som exempelvis fåglar och sälar, ska dessa lagras i tätt förslutna containrar. Djuravfallet ska sedan transporteras till ett lämpligt behandlingsställe, såsom en destruktionsanläggning vid Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) i Uppsala, för korrekt hantering och destruktion.

³¹ Viltrehabilitering <https://viltrehab.se/>

³² KFV Katastrofhjälp - Fåglar och Vilt <https://www.kfv-riks.se>

Organisation

Vid ett oljeutsläpp i Östhammars kommun aktiveras en förberedd organisation för att hantera händelsen effektivt och minimera skador på både människor och miljö. För att säkerställa att dessa uppgifter blir utförda på ett korrekt sätt finns ett lättillgängligt stödmaterial och riktlinjer för funktioner som behövs³³.

Beroende på olyckans omfattning och vilken fas i hanteringen som pågår, anpassas antalet medarbetare i organisationen för att möta behovet. Vid en mindre olycka kan det räcka med ett fåtal personer, medan ett större utsläpp kräver en betydligt större insats med fler funktioner involverade. Kommunens organisation är flexibel och anpassas för att snabbt kunna skala upp insatserna om händelsen kräver det.

Genom denna strukturerade och flexibla organisation kan Östhammars kommun snabbt och effektivt hantera ett oljeutsläpp och minimera dess negativa effekter på både miljö och samhälle.

Information och massmedia

En oljeolycka påverkar många olika delar av samhället. För att arbetet ska fungera friktionsfritt krävs ett väl fungerande flöde av information inom förvaltningar men också till allmänheten. Vid en stor olycka som drabbar flera kommuner kan länsstyrelsen eller annan central myndighet med fördel samordna informationsinsatserna. En stor olycka medför även stort internationellt intresse varvid presskonferenser och studiebesök ofta efterfrågas.

En utsedd person ska sköta all kommunikation med media och allmänheten. Får övrig personal frågor ska de hänvisa till den utsedda personen.

Inom räddningstjänsten, kommunen och skadeplatsorganisationen

Informationsflödet internt och externt sköts av kommunikatör. Det är viktigt att det interna informationsflödet sker regelbundet. Ett bra flöde av information är nyckeln till en lyckad insats. Nedan är förslag på vad det interna informationsflödet kan innehålla.

- Informera om vad som skett.
- Beslut i stort och inriktning för dagens arbete.
- Säkerhetsföreskrifter.
- Informera om trolig utveckling av insats.
- Om mer information behövs eller behov av att rapportera om resultat eller dylikt.
- Hänvisa till person/befattning/telefonnummer.

³³ Bilaga 2

Allmänheten

- Förmedla restriktioner och råd till allmänheten.
- Ett större oljeutsläpp karakteriseras av många osäkerheter och därmed är det viktigt att ge en effektiv och korrekt information till allmänheten för att bemöta osäkerheterna. Det är av stor vikt att ta hänsyn till medborgarnas intressen och känslor, människors behov av både trovärdig information och hänsyn till farhågor och oro.
- I saneringsskedet, när det inte är lika bråttom, kan det vara viktigt att ta sig tid att kommunicera med allmänheten genom informations- och samrådsmöten. Detta bör göras för att allmänheten ska få en målbild och förstå hur långt det går att sanera, samt att all olja inte kommer att vara borta när saneringen avslutas.

Prognos

Det är viktigt att så tidigt som möjligt få en skadebild och prognos för oljans spridning. Ju mer information som kan samlas in i ett tidigt skede, desto lättare blir det att fatta beslut om insatsens riktning. Information kan exempelvis vara berörd miljö, väder, djur, strömmar och saneringsteknik.

I det inledande skedet är det viktigt att kvalificerad personal bedömer skadan, så insatsen kan dimensioneras på ett riktigt sätt.

Kustbevakningen kan, med hjälp av spaning och oljedriftprognos, ge information om vart oljan förväntas ta vägen. Driftprognoserna är dock storskaliga och tar inte hänsyn till kustkonturer, kustströmmar eller bottenhyllor.

Bilagor

Bilaga 1 - Resurser och utrustning

Bilaga 2 - Rutiner och checklistor

Bilaga 3 - Skyddsvärden med prioritering

Bilaga 4 - Zonindelning

Bilaga 5 - Oljeskadat vilt

Bilaga 6 - Kontaktuppgifter

Bilaga 7 - Skyddsvärden Vattenskyddsområden

Länsstyrelsen Uppsala län

Yttrande angående fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter

Länsstyrelsen Uppsala län har skickat en begäran till Östhammars kommun om att inkomma med yttrande angående *Remiss om fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter samt upphävande av tidigare beslut i Östhammar kommun*. Yttrande över handlingarna ska, efter beviljad förlängd svarstid, lämnas till länsstyrelsen senast den 5 juni 2025.

Bakgrund

Östhammar Vatten AB, som är huvudman för grundvattentäkterna Ed och Börstil, lämnade i juli 2018 in en ansökan om fastställande av vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter till Länsstyrelsen Uppsala län. Ansökan har därefter kompletterats med bland annat en utredning av grundvattenförhållandena inom Börstilsåsen från vilken vattentäkterna tar sitt vatten.

Inom vattenskyddsområdet förekommer olika typer av verksamheter och markanvändning som kan påverka grundvattenkvaliteten eller grundvattentillgången. Nuvarande vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter fastställdes 1975. Sedan dess har både de verksamheter som bedrivs inom vattenskyddsområdet och lagkrav avseende bland annat vattenförsörjning ändrats. Vattentäkterna är speciellt skyddsvärda då tillgång till reservvattentäkt saknas¹. Grundvattenförekomsten är enligt vattendirektivet i risk att inte nå god status till år 2027 och har otillfredsställande kemisk och kvantitativ status. Vattentäkterna Ed och Börstil försörjer cirka 4 800 personer i Östhammar tätort med dricksvatten.

Provtagning på råvatten (grundvatten, råvaran till dricksvattnet) utförs regelbundet. Undersökningarna visar på extern påverkan, bland annat förekommer förhöjda halter av klorid och bekämpningsmedel i råvattnet. De förhöjda kloridhalterna kan bero på den saltning av vägar som sker på vintern. De förhöjda salthalterna kan även bero på påverkan av relikt havsvatten. De bekämpningsmedel som förekommer i råvattnet kan komma från den plantskola som tidigare fanns i området.

¹ Det pågår ett arbete med att knyta samman VA-försörjningen i tätorterna Östhammar och Öregrund vilket på sikt kommer innebära att flera vattentäkter kommer försörja området med dricksvatten.

En riskinventering och riskanalys för verksamheter inom det föreslagna skyddsområdet har utförts. De identifierade riskerna har bedömts dels utifrån hur stor sannolikhet det är att händelsen ska inträffa, dels utifrån vad konsekvensen blir om händelsen inträffar. Den bedömda riskens allvarlighet har sedan klassats och det är denna slutliga klassning som avgjort hur risken ska betraktas i förhållande till vattenskyddsområdet och föreslagna föreskrifter.

Nya skyddsföreskrifter

Vissa av de risker som identifierats i riskanalysen är antingen inte reglerade eller otydligt reglerade i de nuvarande föreskrifterna för vattenskyddsområdet. Det nu remitterade förslaget innehåller både förtydliganden och nya regleringar.

Några tillkommande regleringar införs, till exempel införs förbud mot energianläggningar i berg, mark eller vatten och tillstånds- eller anmälningsplikt för spridning av vägsalt. Förslaget innehåller även tydligare och delvis skarpare reglering gällande bland annat uppställning av fordon, jordbruk, skogsbruk och markarbeten. I många fall innebär regleringen förbud inom primär skyddszon och tillståndsplikt i den sekundära zonen.

Verksamheter som har påbörjats innan föreskrifterna träder i kraft men som enligt föreskrifterna omfattas av förbud föreslås få fortsätta till två år efter att föreskrifterna trätt i kraft. Motsvarande gäller för verksamheter som enligt föreskrifterna omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt – ansökan eller anmälan ska lämnas in senast när föreskrifterna träder i kraft.

Ny avgränsning av vattenskyddsområdet

Den föreslagna nya avgränsningen av vattenskyddsområdet innebär en viss utökning österut i jämförelse med befintligt vattenskyddsområde. De förändrade gränserna beror dels på ny kunskap om grundvattenmagasinet men justeringar har även gjorts för att vattenskyddsområdet bättre ska följa administrativa gränser i form av vägar och fastighetsgränser.

Vattenskyddsområdet föreslås bestå av vattentäktzon, primär skyddszon och sekundär skyddszon.

Vattentäktzon inrättas vid samtliga uttagsbrunnar och runt infiltrationsanläggningen vid Ed. Marken inom vattentäktzonen ska endast disponeras av huvudmannen för vattentäkten.

Primär skyddszon avgränsas så att riskerna för akut förorening genom olyckshändelse minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktzonen. Två primära skyddszoner har avgränsats vid respektive vattentäkt Ed och Börstil. För vattentäkten i Ed har gränsen i öster utökats något jämfört med tidigare gränsdragning.

Syftet med en *sekundär skyddszon* är att bibehålla en hög vattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. En viss justering av den sekundära skyddszonen har gjorts, framför allt i sträckningen österut.

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun är positiv till fastställande av nya föreskrifter för vattenskyddsområdet och delar länsstyrelsens inställning att det är angeläget att revidera vattenskyddsområdet med tillhörande föreskrifter för att i ett långsiktigt perspektiv kunna säkerställa en god grundvattenkvalitet. Aktuella och tydliga föreskrifter underlättar för fastighetsägare och verksamhetsutövare såväl som för tillsynsmyndigheten.

Grundvattenförekomsten i Börstilsåsen är en väldigt viktig och skyddsvärd vattentäkt och det är av yttersta vikt för Östhammars kommun och Östhammars tätort att den ges ett fullgott skydd. Kommunen vill dock betona vikten av att såväl reglerna i skyddsföreskrifterna som vattenskyddsområdets avgränsning utgår från grundvattenförekomstens utsträckning och behov av skydd. Regleringen i föreskrifterna och områdets avgränsning bör, i enlighet med 7 kap. 25§ miljöbalken, inte vara mer ingripande än vad som krävs för att skyddet ska tillgodoses.

Synpunkter angående förslag till skyddsföreskrifter

Östhammars kommun är i huvudsak positiv till de nya och tydligare föreskrifterna som föreslås. I vissa delar anser dock kommunen att de är mer ingripande än nödvändigt och/eller att det finns behov av förtydligande.

Grundvattentäkter (2 §)

I förslaget till skyddsföreskrifter föreslås ett förbud mot att anlägga nya enskilda brunnar inom både primär och sekundär zon. Det finns ett antal fastigheter i området som idag har enskild vattenförsörjning och som på sikt kan komma att påverkas av detta.

Östhammars kommun anser att det bör finnas möjlighet till dispens från förbudet mot anläggande av nya enskilda brunnar. Kommunen föreslår att det, åtminstone i den sekundära skyddszonen, istället för ett strikt förbud bör vara förbjudet att utan tillstånd anlägga nya enskilda brunnar. Även om kommunal vattenförsörjning kan komma att vara den enda lämpliga lösningen i många fall kan det finnas platser inom skyddszonerna där det, med rätt skyddsåtgärder, är möjligt att anlägga en ny enskild brunn utan att riskera väsentlig påverkan på vattentäkterna. Kommunen anser därför att nuvarande förslag är mer ingripande än nödvändigt och att det istället bör göras en prövning i varje enskilt fall.

Petroleumprodukter, kemiska produkter och bekämpningsmedel (3 §)

I förslaget till skyddsföreskrifter föreslås inom primär skyddszon förbud mot att hantera och lagra petroleumprodukter, miljö- och hälsofarliga kemiska produkter och bekämpningsmedel medan det i sekundär skyddszon föreslås krav på tillstånd från den kommunala nämnden. Inom båda skyddszonerna föreslås undantag för befintlig uppvärmning samt för transporter och i den sekundära zonen föreslås även undantag för nyttjande av kemiska produkter för normalt hushållsbehov.

Östhammars kommun anser att det även i den primära zonen bör finnas ett undantag för nyttjande av kemiska produkter för normalt hushållsbehov och att undantaget, inom båda zonerna, även bör omfatta hushållsanvändning av petroleumprodukter. Nuvarande förslag innebär till exempel att de som bor inom den primära zonen inte kan använda rengöringsmedel inomhus eller fylla på en bensindriven gräsklippare eller spolarvätska i bilen.

Kommunen har svårt att se att de mindre mängder som det handlar om i dessa fall riskerar att väsentligt påverka vattentäkten och anser därför att förslaget är mer ingripande än nödvändigt.

Inom primär skyddszon föreslås även förbud mot att ställa upp arbetsmaskiner, lastbilar och fordon med en större tank än 200 liter medan det i sekundär skyddszon föreslås krävas tillstånd från den kommunala nämnden.

Östhammars kommun anser att det även i den primära zonen bör finnas en möjlighet att ställa upp fordon om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas. Kommunen föreslår att forskriften ändras så att det istället ska krävas tillstånd från den kommunala nämnden även i den primära zonen. Nuvarande förslag innebär att flera verksamheter inom området kommer att omöjliggöras vilket kommunen anser är mer ingripande än nödvändigt.

Östhammars kommun anser vidare att det gällande uppställning av fordon bör förtydligas vad som avses med ”ställa upp”. Begreppet kan förslagsvis beskrivas i listan med definitioner. I nu gällande föreskrifter finns en liknande föreskrift som gäller fordon som lämnas utan tillsyn i mer än 5 timmar.

Avledning av spillvatten och dagvatten (7 §)

I förslaget till föreskrifter föreslås inom primär skyddszon förbud mot att etablera infiltrationsanläggningar eller jämförbara anläggningar för omhändertagande av spill- eller dagvatten och inom sekundär skyddszon föreslås krav på tillstånd från den kommunala nämnden.

Östhammars kommun anser att det bör förtydligas vad som avses med ”jämförbara anläggningar”. Det är för kommunen otydligt om förbudet är avsett att omfatta allt utsläpp av spill- och dagvatten eller om vissa typer av anläggningar kan tillåtas, till exempel anläggningar med utsläpp av ett mindre förorenat avloppsvatten (till exempel från bad-, disk- och tvätt) eller anläggningar med god mikrobiell rening (till exempel i ett minireningsverk med UV-filter).

Deponering, upplag och kompostering (9 §)

Enligt förslaget kommer kompostering av latrin att bli förbjudet inom både primär och sekundär skyddszon.

Östhammars kommun anser att det med tillräckliga skyddsåtgärder bör vara möjligt att kompostera latrin inom vattenskyddsområdet, åtminstone inom den sekundära zonen, utan att riskera väsentlig påverkan på vattentäkterna. Kommunen anser därför att förslaget är mer ingripande än nödvändigt och föreslår att det istället ska krävas tillstånd för kompostering av latrin. Enligt de föreslagna föreskrifterna får gödselvårdsanläggningar byggas om och anläggas efter tillstånd från den kommunala nämnden, vilket kommunen anser styrker att förslaget om förbud mot latrinkompostering är onödigt ingripande. Kommunen vill i sammanhanget även lyfta att möjligheten till latrinhämtning tas bort i kommunen från den 1 januari 2026.

Markarbeten och täktverksamhet (11 §)

Markarbeten och täktverksamhet föreslås till övervägande del förbjudas i primär skyddszon och kräva tillstånd i den sekundära skyddszonen. Det föreslås dock undantag för bland annat nödvändiga arbeten för underhåll av VA, el- och teleledning samt liknande underhållsarbeten. I nuvarande föreskrifter krävs anmälan för den här typen av arbeten.

Östhammars kommun anser att det finns anledning att överväga att införa anmälningsplikt för de arbeten som föreslås omfattas av ovan nämnda undantag. Oavsett om det är anmälningsplikt eller inte så läggs ett stort ansvar på de som utför arbetena men det kan finnas anledning att säkerställa att tillräckliga skyddsåtgärder vidtas vilket kan hanteras genom anmälningsplikt.

Östhammars kommun anser att det även inom primär skyddszon, förutsatt att tillräckliga skyddsåtgärder vidtas, bör vara tillåtet att genomföra markarbeten för vägar och annan trafikinfrastruktur trots att de i viss utsträckning kan försvåra den naturliga grundvattenbildningen. Enligt de föreslagna föreskrifterna skulle till exempel anläggandet av den planerade rondellen där väg 288 ansluter till väg 76 inte vara tillåtet. Rondellen skulle, enligt kommunens uppfattning, innebära minskad risk för olyckor inom vattenskyddsområdet men även minskad risk för negativa konsekvenser på vattentäkterna vid en eventuell olycka då skyddsåtgärder kommer att behöva genomföras vid anläggandet av rondellen. Kommunen föreslår därför att markarbeten för vägar och annan trafikinfrastruktur inte omfattas av 11 § b utan att det för den typen av markarbeten istället krävs tillstånd från den kommunala nämnden.

Synpunkter angående avgränsning av vattenskyddsområdet

Länsstyrelsen anser, enligt förslaget till beslut, att där det är möjligt ska vattenskyddsområdets skyddszoner anpassas till naturliga eller administrativa gränser för att de lättare ska kunna förstås av dem som berörs utan att ge avkall på grundvattenskyddet. En sådan anpassning av gränserna underlättar att bedriva tillsyn inom området och gör det enklare för fastighetsägare att veta var gränserna går.

I förslaget till beslut motiveras de förändrade gränserna av vattenskyddsområdet enbart med att de bättre ska sammanfalla med fastighetsgränser och vägar, det vill säga den föreslagna förändringen är en anpassning till administrativa gränser. Östhammars kommun har dock tagit del av underliggande utredningar som visar på att det även kan finnas behov av att utvidga området baserat på tillrinningsområdet för grundvattenmagasinet. Skälen till den förändrade avgränsningen är avgörande för kommunens inställning i frågan.

Östhammars kommun anser naturligtvis att det är av yttersta vikt att skydda grundvattenförekomsten och om det finns hydrogeologiska skäl för utvidgning av området har kommunen ingen invändning mot det. Om förändringen däremot beror på en anpassning till administrativa gränser, som fastighetsgränser och vägar, anser kommunen att den föreslagna förändringen innebär större begränsningar än vad som krävs för att skydda vattentäkterna.

I det aktuella området bedrivs idag ett flertal verksamheter. En utvidgning av vattenskyddsområdet som inte baseras på hydrogeologiska förutsättningar utan på administrativa gränser riskerar att leda till omotiverad negativ påverkan för fastighetsägare och verksamheter i området. Fastighetsägare löper risk att inte kunna nyttja hela sin fastighet trots att enbart en mindre del av fastigheten ingår i det område som behöver skyddas. Administrativa gränser förändras vilket är ytterligare ett motiv till att de inte är lämpliga som skäl för avgränsning av vattenskyddsområdet.

Om den föreslagna förändringen av vattenskyddsområdet enbart är baserad på en anpassning till administrativa gränser anser Östhammars kommun att, för att inte begränsa enskilds rätt

att använda sin mark mer än nödvändigt, nuvarande avgränsning av vattenskyddsområdet bör bibehållas.

Kommunen vill betona att detta förhållningssätt är i enlighet med miljöbalkens regler om intresseprövning vid prövning av områdesskydd. Enligt 7 kap. 25§ miljöbalken ska hänsyn tas till enskilda intressen och en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Övrig kommentar

Östhammars kommun har noterat att det finns några mindre sakfel i bakgrundsbeskrivningen, till exempel korsar inte riksväg 280 det aktuella området. Dessa felaktigheter bedöms dock inte vara av avgörande betydelse för det remitterade förslaget och Kommunförvaltningen har efter dialog med Gästrike Vatten uppfattat att Östhammar Vatten kommer att se till att detta korrigeras.

Dnr KS-2025-321**Tillägg till remissvar om fastställande av vattenskyddsområde med föreskrifter för Ed och Börstil grundvattentäkter samt upphävande av tidigare beslut**

Medskick från politiken

Processen kring framtagande av förslag till föreskrifter om det nya Vattenskyddsområdet lämnar mycket övrigt att önska. Varken styrelsen i Östhammar vatten eller starkt berörda markägare har under gång informerats om eller haft möjlighet att diskutera de i många delar långtgående förslagen. Flera av föreskrifterna förefaller heller inte ta hänsyn till den praktiska verkligheten, exempelvis krockar de med andra samhällsviktiga infrastrukturfrågor och sedan länge pågående företagande.

För att hantera dessa lokala frågor måste kommunen ha möjlighet att formulera lokala föreskrifter precis som det föreslås i kommunens eget remissvar.

Angående framtida användning av Karö våtmark

Bakgrund

Sedan 2015 leds renat avloppsvatten från Östhammars avloppsreningsverk till en teknisk våtmark vid Karö. Från början var det tänkt att Karö våtmark skulle bestå av två delar – en teknisk våtmark och en naturnära våtmark. Dessa två delar skulle tillsammans utgöra ett kompletterande reningssteg till Östhammars reningsverk med syftet att minska näringsbelastningen på Östhammarsfjärden. Den naturnära delen har dock inte blivit anlagd och den tekniska delen har inte gett förväntad effekt. Miljötillstånd finns för anläggande av den naturnära delen, med ursprunglig genomförandetid till 2021 men kommunen har beviljats förlängd genomförandetid till 2026.

En av anledningarna till att den naturnära våtmarken inte anlades samtidigt som den tekniska våtmarken var att förhandlingarna med fastighetsägare inom det aktuella området drog ut på tiden, vilket även ledde till krav på invallningar och ökade kostnader för våtmarken. Kommunen mottog i februari 2025 en skrivelse om att berörda fastighetsägare nu är villiga att gå vidare med marköverlåtelse av aktuella områden vilket skulle kunna förenkla och minska kostnaden för anläggandet av den naturnära våtmarken.

Fastigheten där den tekniska våtmarken är belägen, och även den största delen av den planerade naturnära våtmarken, ägs sedan 2017 av Östhammar Vatten. En del av den planerade naturnära våtmarken är dock planerad att anläggas på en fastighet som ägs av Svenska kyrkan men där Östhammars kommun har ett gällande nyttjanderättsavtal för anläggande av våtmark för efterbehandling av renat avloppsvatten. Tillståndshavare för utbyggnad av den naturnära våtmarken är Östhammars kommun.

Ändrade förutsättningar

I juni 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om en systemlösning för att knyta ihop vatten- och avloppsanläggningarna i de östra delarna av Östhammars kommun (KF § 77, 2022-06-14). I den gemensamma lösningen ingår ett nytt, gemensamt avloppsreningsverk i Öregrund vilket innebär att reningsverket i Östhammar kommer att avvecklas. Avvecklingen av Östhammars reningsverk innebär att det framöver inte kommer finnas anledning att ha något kompletterande reningssteg till Östhammars reningsverk. Enligt nuvarande tidplan planeras det nya reningsverket i Öregrund att tas i drift 2031.

Karö våtmark planeras att användas för mottagande av renat avloppsvatten från Östhammars avloppsreningsverk tills reningsverket avvecklas. Om och i så fall till vad våtmarken ska användas efter reningsverkets avveckling är i nuläget inte beslutat.

Samhällsbyggnadskontoret

Framtid

Karö våtmark är beroende av tillförsel av vatten för att förbli en våtmark. I och med att det efter avvecklingen av Östhammars avloppsreningsverk inte längre kommer att ledas renat avloppsvatten till våtmarken riskerar den att torka ut om inte annat vatten leds dit.

Möjliga framtida användningsområden

Nedan presenteras några förslag på möjlig framtida användning av Karö våtmark. Samtliga förslag är i nuläget endast i idéstadiet. Om något av förslagen bedöms lämpligt att gå vidare med kommer utredningar gällande bland annat förutsättningar och kostnader att krävas. I dagsläget äger Östhammar Vatten fastigheten men beroende på framtida användning kan det finnas anledning att se över såväl ägar- som ansvarsförhållanden.

Dagvattenhantering

En möjlig framtida användning av Karö våtmark är att använda våtmarken för hantering av dagvatten från Östhammars tätort. En avgörande faktor för våtmarkens lämplighet som anläggning för dagvattenhantering är dagvattnets kvalitet. Östhammars kommun har, efter en ansökan framtagen av Samhällsbyggnadskontoret och Gästrike Vatten, beviljats LOVA-medel för ett projekt där näringsämnen i dagvatten från Östhammars tätort till Östhammars-fjärden ska kartläggas. Resultatet från detta projekt skulle kunna utgöra ett viktigt underlag inför framtida ställningstagande om att gå vidare med utredning av Karö våtmark som anläggning för dagvattenhantering, med syfte att rena dagvattnet från näringsämnen och/eller andra ämnen som påverkar vattenkvaliteten i fjärdarna negativt. Projektet ska vara slutfört 2027.

Bräddning av avloppsvatten

En annan möjlig framtida användning för våtmarken är mottagning av bräddat avloppsvatten från pumpstation i Östhammar. Med tanke på att det är orenat avloppsvatten med ytterst ojämnt flöde bedöms detta för närvarande inte vara en lämplig lösning eftersom det bräddade vattnet behöver ledas till en recipient med ett visst genomflöde av vatten. Beroende på vilket beslut som tas angående den framtida dagvattenhanteringen kan det dock vara tänkbart att titta på detta alternativ igen längre fram.

Natur- och rekreationsområde

Karö våtmark skulle även kunna utvecklas som rekreationsområde. Naturvärdena är inte så höga men våtmarkerna har inneburit en ökning av fåglar i området och den fågelskådar-plattform som finns på nuvarande teknikbyggnad har sedan invigningen använts av ornitologiskt intresserade och andra besökare. Fågelplattformen är dock idag i dåligt skick. Området är relativt tätortsnära och skulle kunna utvecklas till ett attraktivt utflyktsmål. Om våtmarksvärdena som krävs för exempelvis värdet som fågellokal ska vara en del av ett sådant besöksmål behöver dock vatten på ett eller annat sätt tillföras området.

Samhällsbyggnadskontoret

Utbyggnad av naturnära våtmark

Det finns inget aktuellt beslut om att bygga ut den naturnära våtmarken. Förutsättningarna är, som nämnts ovan, förändrade jämfört med när tillstånd söktes. Nedan ges en kort sammanfattning gällande miljötillståndet samt de kostnadsberäkningar som gjorts för anläggandet. Utöver kostnader för anläggandet tillkommer kostnader för skötsel och underhåll.

Miljötillstånd

Den ansökan som lämnades in för anläggandet av den naturnära våtmarksdelen avsåg anläggande och drift av våtmark för mottagning av renat avloppsvatten från Östhammars reningsverk. Om våtmarken ska användas för mottagning av annat vatten och/eller ges en annan utformning behövs troligen nytt tillstånd.

Kostnad

Kostnaden för anläggandet av den naturnära våtmarken beräknades i samband med förstudierna 2011 till 1,6 miljoner kronor. En ny kostnadsberäkning gjordes 2021 och kostnaden uppskattades då till 10,8 miljoner kronor. I den skrivelse som kommunen mottog i februari 2025 (se ovan) beräknades kostnaden till ca 3 miljoner kronor.

Förslag på fortsatt hantering av frågan

Samhällsbyggnadskontoret och Gästrike Vatten föreslår att resultatet av den provtagning av dagvatten som ingår i LOVA-projektet inväntas och att först därefter lyfts frågan om eventuell vidare utredning av möjligheten att nyttja Karö våtmark för dagvattenhantering.

Gällande eventuell förlängning av miljötillståndet för anläggande av den naturnära våtmarken föreslås att inte ansöka om förlängt tillstånd. Det befintliga tillståndet, som löper ut 2026, bedöms inte vara av relevans för eventuell framtida användning. Anläggande av den naturnära våtmarken för kompletterande rening av avloppsvatten bedöms inte aktuellt med tanke på den relativt korta tid som återstår till avveckling av Östhammars reningsverk. Om det blir aktuellt att framöver leda dagvatten till våtmarken föreslås att nytt tillstånd söks, med uppdaterat syfte och eventuellt även annan utformning.

Budgivningslista

Objekt	Fastigheten Östhammar Öregrund 4:43 med adress Västergatan 50, 74242 Öregrund Utgångspris: 3 400 000 kr		
Säljare	ÖSTHAMMARS KOMMUN		
Mäklare	Elin Ahlund	0173-170 15 070-591 70 15 elin.ahlund@fastighetsbyran.se	
Budgivare	1	Josef Kirik Axel Johanssons Gata 6 75450 Uppsala	+46707154460 josef_kiruk@hotmail.com
	2	Jerry Frödin Bolka 110 74293 Östhammar	076-8007393 jerryfrodin@gmail.com
	3	Peter Jansson Askarbäck7 74371 Björklinge	0703779896 peter@peterjansson.se

Budlista

Nr	Datum	Tid	Belopp	Notering	Villkor
1	2025-04-26	14:42	4 150 000 kr		
3	2025-04-25	12:04	4 100 000 kr		
1	2025-04-25	11:30	4 000 000 kr		
3	2025-04-25	10:09	3 900 000 kr		
1	2025-04-25	09:57	3 850 000 kr		
3	2025-04-25	09:54	3 800 000 kr		
1	2025-04-25	08:32	3 750 000 kr		
3	2025-04-24	18:30	3 700 000 kr		
1	2025-04-24	10:24	3 650 000 kr		
3	2025-04-22	10:22	3 600 000 kr		
1	2025-04-10	15:06	3 550 000 kr		
2	2025-04-10	14:46	3 500 000 kr		
1	2025-04-06	15:51	3 500 000 kr		
1	2025-03-21	10:42	3 500 000 kr	Annulerat bud 2025-04-04 14:20	
2	2025-03-21	08:13	3 450 000 kr		Göra en egen besiktning
1	2025-03-21	06:33	3 400 000 kr	Annulerat bud 2025-04-04 14:20	
2	2025-03-20	20:15	3 150 000 kr		Göra en egen besiktning
1	2025-03-20	17:58	3 100 000 kr	Annulerat bud 2025-04-04 14:20	

Fastighetsbyrån

2	2025-03-20	14:21	3 050 000 kr
1	2025-02-10	09:40	3 000 000 kr

Annullerat bud
2025-04-04 14:21

Göra en egen besiktning

2 (2)

Underskrifter Har tagit del av ovanstående.

Underskrift Säljare
Östhammar den 26 april 2025

Underskrift Köpare
Östhammar den 26 april 2025

ÖSTHAMMARS KOMMUN
gm: Ulf Andersson,
Samhällsbyggnadschef

KONTOR	VERKSAMHET	Orgnivå	Chefs förnamn	Chefs efternamn	Titel	Gäller from	Anställd tom	Sys.gr.	Anställningsform
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin	Sehlstedt Stål	Elevassistent/Resurs	2025-03-01	0	0.750	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Parkvägen 9	Lena	Wallström	Undersköterska natt	2025-03-01	0	0.752	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	SSK Västra	Sara	Aggeborn	Undersköterska	2025-03-01	0	0.850	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Vårdbiträde	2025-03-01	0	0.850	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Edsvägen16 Uppe	Mari	Karlsson	Undersköterska	2025-03-01	0	0.831	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Edsvägen 16 Nere	Mari	Karlsson	Undersköterska	2025-03-01	0	0.832	Tills vidare
OMS	Myndighet omsorg	Barn- och ungdom	Jeanette	Engberg	Socialsekreterare	2025-03-01	0	1.000	Tills vidare
BoU	Grundskola	Vallonskolan	Malin	Andersson	Lärare mellanstadiet	2025-03-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Edsvägen16 Uppe	Mari	Karlsson	Undersköterska	2025-03-01	0	0.892	Tills vidare
KLK	HR	HR	Åsa	Lindberg	HR-partner	2025-03-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Repslagargatan	Simon	Wetterlund	Boendeassistent	2025-03-01	0	0.973	Tills vidare
BoU	Grundskola	Österbyskolan	Helena	Åsberg	Barnskötare/Resurs	2025-03-03	2025-06-12	1.000	För viss best tid, vik
BoU	Grundskola	Vretaskolan fritids	Malin	Andersson	Elevassistent/Resurs	2025-03-03	2025-06-12	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Alunda	Karin	Sjölund	Vårdbiträde	2025-03-03	2025-06-05	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Öregrund	Siw	Kytömäki	Vårdbiträde	2025-03-03	0	0.831	Tills vidare
TEKN	Måltid o städ	Stab Måltid Städ	Anneli	Wallén	Kökschef	2025-03-03	0	1.000	Tills vidare
TEKN	Måltid o städ	Stab Måltid Städ	Anneli	Wallén	Kökschef	2025-03-03	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Öregrund	Siw	Kytömäki	Undersköterska natt	2025-03-03	0	0.947	Tills vidare
TEKN	Måltid o städ	Städ Östhammar	Ingrid	Lundberg	Städare	2025-03-03	2025-06-27	0.875	Särsk visstid månavl
OMS	Myndighet omsorg	Enheten Äldre och Bistånd	Sandra	Eriksson	Biståndshandläggare	2025-03-03	0	1.000	Tills vidare
TEKN	-	Tekniska chefer	Cecilia	Willén Johansson	Fastighetsstrateg	2025-03-07	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Undersköterska	2025-03-10	0	1.000	Tills vidare
BoU	Grundskola	Ekebyskolan	Anna-Karin	Sehlstedt Stål	Elevassistent/Resurs	2025-03-10	0	0.625	Tills vidare
KoF	-	Fritid och Hälsa	Jenny Monica	Eriksson	Sim-o Sporthallspersonal	2025-03-10	0	0.825	Tills vidare
BoU	Förskola & pedagogisk omsorg	Logårdens förskola	Ylva	Vastamäki	Barnskötare formell utb	2025-03-13	0	0.800	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Undersköterska	2025-03-17	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Parkvägen 9	Lena	Wallström	Vårdbiträde	2025-03-18	2025-06-18	0.703	För viss best tid, vik
KLK	-	Ekonomi och Upphandling	Peter	Nyberg	Upphandlare	2025-03-20	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Rehabenheten	Helena	Söderström	Fysioterapeut	2025-03-22	2025-12-31	1.000	Särsk visstid månavl
BoU	Grundskola	Österbyskolan	Helena	Åsberg	Barnskötare/Resurs	2025-03-24	2025-06-12	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Produktion Äldreomsorg	Parkvägen 9	Lena	Wallström	Vårdbiträde	2025-03-24	0	0.916	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Bojen	Simon	Wetterlund	Boendeassistent	2025-03-24	0	0.857	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Alunda	Karin	Sjölund	Vårdbiträde	2025-03-31	2025-06-30	0.850	För viss best tid, vik
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin	Sehlstedt Stål	Lärare Ma/No	2025-03-31	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Undersköterska	2025-03-31	0	0.500	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Bojen	Simon	Wetterlund	Boendeassistent	2025-03-31	2025-07-20	0.857	Särsk visstid månavl
BoU	Gymnasiesk. vuxenutb. KAA	Yttre Verksamhet	Anna-karin	Bexelius	Arbmarknpol ansv	2025-04-01	2026-03-31	0.800	Viss tid lönebidrag
OMS	Produktion Äldreomsorg	Htj Östhammar Södra	Anneli	Jansson-Sumén	Vårdbiträde natt	2025-04-01	0	0.790	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Alunda	Lizette	Svahn	Vårdbiträde	2025-04-01	2025-07-01	0.980	För viss best tid, vik
OMS	Produktion HSL/LSS	Albrektsgatan	Simon	Wetterlund	Boendeassistent	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare

OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Undersköterska	2025-04-01	0	0.912	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Htj Östhammar Södra	Anneli	Jansson-Sumén	Undersköterska	2025-04-01	0	0.966	Tills vidare
BoU	Grundskola	Frösåkersskolan	Niina	Johansson	Rektor Bitr	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Albrektsgatan	Simon	Wetterlund	Boendeassistent	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
KLK	-	Kommunikation och Kundtjän	Lena	Säfström	Kommunikatör	2025-04-01	2025-12-31	0.500	För viss best tid, vik
TEKN	-	Tekniska chefer	Cecilia	Willén Johansson	Gatu- och fastighetschef	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Produktion ÄO Chefer	Lina	Häggström	Enhetschef bi	2025-04-01	2025-08-31	1.000	Särsk visstid månavl
OMS	Produktion HSL/LSS	Korttidsenheten	Anette	Eriksson	Vårdbiträde	2025-04-01	0	0.900	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Repslagargatan	Simon	Wetterlund	Administratör	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
KLK	-	Ekonomi och Upphandling	Peter	Nyberg	Upphandlare	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	SSK Östra	Marie	Smedman Andersson	Undersköterska/Rehabas	2025-04-01	2025-08-31	0.799	Särsk visstid månavl
OMS	Produktion Äldreomsorg	Htj Östhammar Norra	Gabriella	Svanberg	Undersköterska	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
TEKN	Måltid o städ	Måltid Gimo	Emelie	Lundgren	Kock ej CAK 301	2025-04-01	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	Rehabenheten	Helena	Söderström	Rehabiliteringsassistent	2025-04-01	2025-05-31	0.500	Särsk visstid månavl
BoU	Förskola & pedagogisk omsorg	Mariebergs förskola	Ulrica	Ericsson	Barnskötare	2025-04-01	2025-06-30	1.000	Särsk visstid månavl
BoU	Grundskola	Olandsskolan	Anna-Karin	Sehlstedt Stål	Eleveassistent/Resurs	2025-04-02	2025-06-12	0.750	Särsk visstid månavl
OMS	Myndighet omsorg	Råd och Stöd	Anette	Ek	Familjebehandlare	2025-04-07	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion HSL/LSS	SSK Västra	Sara	Aggeborn	Sjuksköterska	2025-04-07	2026-01-25	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Österbybruk	Veronica	Persson	Undersköterska	2025-04-07	0	1.000	Tills vidare
BoU	Grundskola	Edsskolan	Linda	Nordgren Kilpeläinen	Kurator	2025-04-08	0	0.400	Tills vidare
KLK	HR	HR	Åsa	Lindberg	HR-partner	2025-04-14	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Htj Östhammar Södra	Anneli	Jansson-Sumén	Vårdbiträde natt	2025-04-15	2025-07-14	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Alunda	Lizette	Svahn	Vårdbiträde	2025-04-16	0	0.750	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Alunda	Lizette	Svahn	Vårdbiträde	2025-04-16	0	0.834	Tills vidare
BoU	Grundskola	Österbyskolan	Helena	Åsberg	Grundskollärare	2025-04-21	0	1.000	Tills vidare
TEKN	-	Avfall	Lars	Ekman	Renhållningsarbetare	2025-04-21	0	0.800	Tills vidare
BoU	Förskola & pedagogisk omsorg	Granens förskola	Teresia	Helgesson	Barnskötare formell utb	2025-04-23	0	1.000	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Österbybruk	Lena	Wallström	Undersköterska	2025-04-25	0	0.872	Tills vidare
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Vårdbiträde	2025-04-25	2025-07-25	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Produktion Äldreomsorg	Säbo Gimo	Jenny	Melkerstrand	Vårdbiträde	2025-04-28	0	0.750	Tills vidare
TEKN	Fastighetsenheten	Fastighetsdrift Östhammar	Andreas	Nylund	Parkarbetare	2025-04-28	2025-09-30	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Myndighet omsorg	Vuxen Myndighet	Therese	Karlström	Socialsekreterare	2025-04-28	0	1.000	Tills vidare
TEKN	Fastighetsenheten	Fastighetsdrift Östhammar	Andreas	Nylund	Parkarbetare	2025-04-28	2025-09-30	1.000	För viss best tid, vik
TEKN	Fastighetsenheten	Fastighetsdrift Östhammar	Andreas	Nylund	Parkarbetare	2025-04-28	2025-09-30	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Produktion Äldreomsorg	Hemtjänst Gimo	Lizette	Svahn	Vårdbiträde	2025-04-28	0	0.747	Tills vidare
TEKN	Måltid o städ	Städ Gimo	Anette	Byström	Städare	2025-04-29	2025-08-29	1.000	För viss best tid, vik
OMS	Myndighet omsorg	Vuxen Myndighet	Therese	Karlström	Socialsekreterare	2025-05-05	0	1.000	Tills vidare